

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her:

<https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

KONGENS LIVJÆGERKORPS 1807

VED

FORSVARET AF KJØBENHAVN

VED KAPTAIN K. C. ROCKSTROH

UDARBEJDET OG UDGIVET MED UNDERSTØTTELSE AF DET
CLASSENSKE FIDEIKOMMIS

KJØBENHAVN
CENTRALTRYKKERIE
1907.

KONGENS LIVJÆGERKORPS 1807

VED

FORSVARET AF KJØBENHAVN

VED KAPTAIN K. C. ROCKSTROH

UDARBEJDET OG UDGIVET MED UNDERSTØTTELSE AF DET
CLASSENSKE FIDEIKOMMIS

KJØBENHAVN
CENTRALTRYKKERIET
1907.

Nærværende lille Skrift, som har maattet udarbejdes i et Minimum af Tid, er bygget hovedsagelig paa Grundlag af Arkiverne efter det gamle Kongens Livjægerkorps, Indkomne Sager 1807 til Generalkommandoen i Kjøbenhavn samt Akterne i Kommissionsagen angaaende Kjøbenhavns Kapitulation 1807, hvilket Materiale altsammen findes i Krigsministeriets Arkiv. Desuden har en Del trykt Materiale været undersøgt uden dog at have ydet noget nævneværdigt. En Undtagelse herfra danner det i 1888 udkomne flittige og fornøjelige lille Arbejde af E. L. „Kongens Livjægerkorps“, der har været en god, foreløbig Vejledning, samt Ræders grundige og upartiske „Danmarks Krigs... Historie... 1807... 1809“, som er en uundværlig Haandbog ved Studiet af hin Periodes Historie.

Det vil ses, at der i nærværende Skrift paa mange Punkter dels bringes fyldigere Oplysninger end i de to særlig nævnte Arbejder, dels gives Fremstillinger, der afviger fra disse; men saadant er overalt sket paa Grundlag af samtidige Kilder, som muligvis kun delvis var let tilgængelige forhen. Særlig skal bemærkes, at Korpsets Chefs, Holsteins, Rapporter ikke synes at have været benyttede tidligere. Da disse Rapporter i sig selv er interessante og karakteristiske, og da de er saa godt som ukendte udenfor Arkivembedsmændenes Kreds, har man valgt at lade dem aftrykke i Slutningen af Skriftet.

Det maa være Forfatteren tilladt at udtale sin bedste Tak til Chefen og Embedsmændene i Krigsministeriets Arkiv for udvist elskværdigst Hjælpsomhed under Udarbejdelsen.

Det gamle, i 1870 ophævede „Kongens Livjægerkorps“ har i 1826 fejret 25-Aarsdagen og i 1851 50-Aarsdagen for Korpsets Oprettelse. Ved den sidst nævnte Fest fejrede man tillige den lykkelig tilendebragte Treaarskrig og dem af Korpsets Medlemmer, der i forskellige Afdelinger, men særlig i 1. Jægerkorps, havde kæmpet med her. 100-Aarsdagen for det gamle Korps' Oprettelse — den 25. Marts 1901 — blev ligeledes fejret, og man har derhos nu ment, at om end Korpsset selv ikke mere eksisterer, bør Mindet om dets uforlignelige Færd for 100 Aar siden dog bevares frisk og levende, og man har blandt andet foranlediget Fremkomsten af nærværende Skrift.

Ved at fremdrage Mindet om hine Helte opfylder den nu levende Slægt ikke alene en Pligt mod de hedengangne, men den styrker og frisker samtidig sig selv og dem, der følger efter. Og netop i Tider som de nærværende, hvor saa mange Kræfter virker opløsende eller sløvende, hvor saa mangen en Tvivl kan vaagne selv i sunde og kraftige Sind, er det godt at erindre, at for kun 100, for 60, ja endog kun for 40 Aar siden var vort Folk endnu ikke vanslægtet fra Forfædrene, men fuldt af Livskraft og Mod, af det Sammenhold, den Sejghed, som alene kan hindre Nationens Opløsning. Lad os derfor drage virkelig Nytte af Historiens Lærdomme! Lad os holde for Øje, at lige saa lidt som et fysisk og moralsk degenereret Folk kan hæves synderlig i nogle faa Aartier, lige saa lidt kan et sundt og livskraftigt Folk forringes synderlig i et lignende, forholdsvis kort Tidsrum.

A. TIDEN FØR AUGUST 1807.

Da Begivenhederne ved Oprettelsen af „Kongens Liv Jæger Corps“ for en stor Del er kendte, skal her nærmest kun bringes enkelte nye Oplysninger og rettes nogle tidligere Misforstaaelser.

I Anledning af den truende Krig med England og tilskyndet ved den nylig stedfundne Oprettelse af „Kronprinsens Liv Corps“, bestaaende af Studenter, fremlagdes den 25. Marts 1801 paa en af de fashionable Kafeer i Kjøbenhavn en Liste — som endnu eksisterer — med Opfordring fra *Grev C. Holck* til Dan-nelsen af et frivilligt Korps. Da dette Korps tænktes anvendt som „let“ Infanteri (Jægere), og da det var frivilligt, var paa Forhaand de egentlige „Borgere“ udelukkede, og da Korpset ikke tænktes lønnet af Staten eller Staden, men endog selv skulde ekvipere sig i et og alt, kunde der kun være Tale om, at Opfordringen gjaldt unge Mennesker af de velstaaende Klasser — la jeunesse dorée.

I Overensstemmelse hermed fik det lille, men ret eksklusive Korps i faa Dage en Tilgang af over Hundrede Medlemmer, hvoraf langt de fleste tilhørte Handelsstanden, medens i øvrigt baade Aristokratiet, de studerende og enkelte andre Klasser var repræsenterede.¹⁾ De fleste Medlemmer var altsaa ganske unge Mennesker, mest omkring Tyveaarsalderen og ikke faa kun 18 eller 19 Aar ved Antagelsen. Antagelsen til Korpset skete ved,

---

¹⁾ Beklageligvis synes der ikke mere at eksistere nogen Stambog over Korpsets første Medlemmer. Den ældste, bevarede Stambog gaar kun tilbage til omtrent 1806, og den synes endda ikke at være ført fuldstændig.

at et Medlem foreslog Aspiranten til Indtrædelse, og dernæst afgjorde den faste „Kommission“ ved Ballotation, om den ansøgende kunde optages. Var den ansøgende ubekendt for Kommissionens Medlemmer, udsattes Sagen, indtil nærmere Oplysning om ham var indhentet.

Den nævnte Kommission bestod af seks Medlemmer, valgt i alle Klasser. Klasserne var i Begyndelsen kun tre: de forskellige Kompagniofficerer, Overjægerne og Jægerne. Senere kom hertil Underofficerer. Kommissionen sammentraadte i Reglen en Gang ugenlig, almindeligvis om Søndagen, og afgjorde da, foruden Optagelsen af nye Medlemmer, de forskellige løbende Forretninger, Korrespondance, Forslag, Undersøgelser osv.

I Korpsets senere Levetid opløses mange Haandværkssvende af de „finere“ Professioner, og en ikke ringe Tilgang fik det efterhaanden ved unge Mennesker, der var indvandrede til Hovedstaden fra Landdistrikterne, og som førtes i Reserverullen for deres Fødelægd. Mod Forpligtelse til at tjene i Korpset til deres fyldte 36. Aar kunde de, naar Korpset gav sit Samtykke, faa Kancelliets Tilladelse til at overføres til Korpset. Fra 1813 fik Korpset en stor Del af sin Tilgang ved, at unge Mennesker, som med opnaet 18-Aarsalder var pligtige til Indtrædelse i den borgerlige Militærtjeneste, (foreløbig dog kun i Reserverullen for det borgerlige Infanteri eller Artilleri) udskreves af Den Borgerlige Indrulleringskommission til Kongens Livjægerkorps. I den nævnte Kommission skulde der være en Stabsofficer eller Kaptajn af Korpset. Det til Korpset udvalgte Mandskab skulde egne sig „fuldkommen“ til Korpsets Organisation og Tjeneste, men i øvrigt skulde alle „anstændige Næringsveje“ være kvalificerede.

Det er bleven udtalt, at der i Korpsets første halve Aarhundrede ikke optoges Joder i det; men dette synes ikke at være ganske korrekt. Der foreligger vel et Eksempel allerede fra 1803 i den antydede Retning, idet „Joden M. Glückstadt“, der ansøgte om Optagelse, fik Afslag i følgende Vendinger: „Til skyldigst Gensvar paa Deres meget Ærede af 24. Maj d. A.

skulde vi ikke undlade at melde Dem, at vore Vedtægter ikke tillader os at antage Dem som Medlem af Korpset.“ Det kan dog ikke skønnes, hvad det er for Vedtægter, der her er i Vejen — det maa da være de uskrevne Love. Men allerede i 1807 findes en C. A. M. Henriques som Medlem.

En af de første Tilkendegivelser af, at Korpset var anerkendt af Regeringen — Kongens Sanktion til Korpsets Oprettelse blev given allerede den 17. April 1801 — var en kongelig Tilladelse til, at ikke alene Adjutanten, *Grev Schack*, men ogsaa de øvrige Officerer maatte bære Armeens Felttegn, „saaledes som det er tilladt Landeværnsregimenterne“. Men efterhaanden oges Tegnene paa den kongelige Bevaagenhed, trods det at Korpset ikke endnu havde haft Lejlighed til at aflægge alvorlig Prøve paa den fortrinlige Aand, som skulde blive et Særkende for det i de kommende Tider. Saaledes tillodes det allerede i Maj 1801 Overjæger *Jacob Schnell* paa hans forestaaende Udenlandsrejse at bære Uniform som *Løjtnant af Armeen* samt *Armeens Felttegn*, og han kunde faa udstedt Rejsepas som Løjtnant — dog at han ved sin Hjemkomst atter aflagde Uniformen, og lignende Tilladelse blev senere given til andre Medlemmer af Korpset. Hvad en saadan Tilladelse betød i hin Tid og af en saa nidkær Soldat som Kronprins Frederik, kan næppe fuldt vurderes nu, men blev sikkert dengang tillagt ganske overordenlig stor Betydning og har sikkert været til overordenlig Gavn for Korpset ved at forhøje dets Prestige i det almindelige Omdømme.

Den 21. November 1801 meddeler Kollegiet, at Kongen har stadfæstet Valget af de hidtilværende Overjægere *Jens Peter Jensen*, *Abraham Calköen* og *Frederik Voigt* til Officerer ved Korpset, og 8. Januar 1802 „beskikker“ Kongen Chefen for Korpset, Kammerjunker *Holstein*, til Major af Infanteriet med Anciennitet fra 15. April 1801. Samtidig „udnævnes“ Kompagnicheferne: *Conrad Greve af Holck* og *Caspar Stibolt* til Kaptajner ved Korpset og „forundes“ Kammerjunker *Otto v. Ste-mann* Kaptajns Karakter, medens *Carl Tronier*, *Jens Peter*

Jensen og *Abraham Calköen* „beskikkes“: de to første til Premierløjtnanter, den sidste til Sekondløjtnant ved Korpset. Samtidig bestemtes, at Korpsets Officerer skulde have *Rang* med Kjøbenhavns Borgerofficerer. Af disse Korpsets første Officerer afgik nogle ret hurtigt igen paa Grund af Bortrejse m. m., men andre forblev knyttede til Korpset i en lang Aarrække og viede det deres bedste Kræfter.

I Fredsaarene fra 1801 til 1807 faldt det noget vanskeligt at enes om en fast Plan for Korpsets Virksomhed og at bestemme Korpsets rette Plads i Forhold til de alt bestaaende Led af den væbnede Magt, men det opfattedes dog nærmest som værende af samme Kategori som de „borgerlige“ Korps i Hovedstaden, trods det at der jo straks fra den første Oprettelse bestod den meget væsentlige Forskel fra disse, at Kongens Livjægerkorps ligesom de regulære Afdelinger i Hæren skulde anvendes ligesaavel udenfor Hovedstaden som indenfor denne. Det kortvarige Felttog ved Kjøbenhavn skulde dog give Stødet til baade i Hæren og i det almindelige Omdømme at stille Korpset paa den Plads, som dets fortrinlige Forhold be-rettigede det til.

Som man kunde vente det efter den udsøgte Medlemstilgang, udmærkede Kongens Livjægerkorps sig lige fra den første Tid ved en fortrinlig Tone indenfor dets Rækker, og enhver, der hørte til det, ansaa det for sin Pligt at gøre Korpset Ære saavel i Tjenesten som udenfor denne. Allerede i det første Ud-kast til Love findes en Bestemmelse om Forholdsregler mod dem, der kunde forse sig mod den Respekt, Medlemmerne skulde udvise mod deres Korps. I de senere Love findes nærmere Bestemmelser om dette Forhold, og til Korpsets Held lod man det til alle Tider ikke blive ved tomme Ord, men undersøgte med Grundighed ethvert Tilfælde, der kunde give Anledning til at svække Korpsets Anseelse. Fra et meget tidligt Tidspunkt

hørte der da ogsaa en Auditor til Korpsets Stab, dels for at man kunde benytte hans Lovkendskab, dels til Udførelse af Sekretærforretningerne.

En af de første Sager, der kom til Undersøgelse og Paaendelse var en Klage i 1803 fra en Jæger over „Oberjæger“ (denne halvtyske Benævnelse stammede fra Jægereksercerreglementet og brugtes almindeligt i Korpsets første Aar) *Mammen*, som under Eksercitsen paa Nørrefælled skulde have slaaet Klageren over Armen og en anden Dag have puffet ham for Brystet. Ved den foretagne vidtløftige Afhøring af Vidner, Klager og Indklagede viste det sig dog, at Klagen var temmelig grundløs, og hvad særlig den sidste Del angik, indskrænkede den sig til, at *Mammen* „med to Fingre“ havde berørt Klageren, da denne ved Skydning i en Ligparade kom til at „brænde for tidlig af“ — en Forseelse som endnu i vore Dage nok kan bringe en nidkær Befalingsmand i Harnisk. — Samme Dag blev der skriftlig tildelt „Oberjæger“ *Diedrichsen* „en tilbørlig Irettesættelse“, fordi han — dog i civil Paaklædning — ved at vise sig i noget beskænket Tilstand i Traktør *Watts* Lokale havde udvist en særlig for en Livjæger usømmelig Optræden. I Juli samme Aar fældedes en Dom over Jæger, Doktor *Randrup*, der under Eksercitsen havde vist Opsætsighed mod Overjæger *Mangor* — den samme, der som Løjtnant under Kjøbenhavns Forsvar udviste et højst fortrinligt Forhold ved Mod, Energi og Snarraadighed. *Randrup* dømtes til, at han under sin Haand og Segl maatte afgive til *Mangor* en af Krigsretten nærmere formuleret og særdeles fyldestgørende Undskyldning for sin Opførsel ved den omhandlede Lejlighed. Til Brug ved Afsoning af Arreststraffe ved Korpset fik dette i Februar 1807 efter Anmodning overladt „det ved Rosenborg Vagtstue værende Værelse“, naar ikke netop Hans Majestæt Kongen boede paa Slottet.

Man var imidlertid kommen til August 1807. Den danske Stats Forhold til England blev mere og mere truende, og paa

samme Tid stod næsten hele den regulære Hær ovre i Holsten for at beskytte Monarkiets Sydgrænse under Napoleons Krig med Preussen. Til at forsvare Kjøbenhavn fandtes, da Englænderne landede den 16. August kun godt 5000 Mand regulære Tropper samt et Antal Militsafdelinger fra Land og By. Til Militsafdelingerne kan til Nød henregnes det nyoprettede „Kronprinsens Livkorps“, bestaaende af Studenter. Dette Korps var imidlertid fuldstændig uovet og uanvendeligt til krigerske Foretagender, hvorfor det ogsaa kun blev brugt til Vagtjeneste i Byen og lignende.

Ganske anderledes derimod med Kongens Livjægerkorps, der straks fra første Færd arbejdede paa at blive betragtet som staaende paa Højde med de bedste regulære Afdelinger og virkelig naaede dette, saa at det under Kjøbenhavns Forsvar anvendtes Side om Side med eller endog, paa Grund af dets specielle Jægeruddannelse, foran disse ved alle Foretagender.

For at forstaa dette maa det erindres, at Korpsets Personal var temmelig ensartet og fast sammenknyttet samt kun i ringe Grad foranderligt i Lobet af nogle faa Aar, at Øvelserne — saavel Skarpskydning som Felttjeneste og Eksercits — dreves med stor Energi og Indsigt fra Befalingsmændenes Side og med overordenlig Interesse og Udbytte for saavel Over- som for Underklasserne, samt endelig og ikke mindst, at *alle til Korpsset hørende arbejdede sammen til det Maal at gøre Kongens Livjægerkorps til et Elitekorps* i enhver Henseende.

Hvad Øvelserne angaar, skal anføres, at Livjægerkorpsets Uddannelse i Fægtning lededes af den dygtige og myndige Chef, *Holstein*, efter de fortrinlige Principer, som General *v. Ewald* havde indført ved sit Eksercerreglement for Jægerkorpsene, og at Korpsset for Eksempel i September 1806 afholdt Felttjenesteøvelser i Terrænet nord for Kjøbenhavn, helt op imod Mølleaaen, efter Suppositioner og Ordre, der var omhyggelig udarbejdede af Korpschefen.

I Januar 1806 bevilgede Kronprinsen, at Stabskaptajn *v. Benzou* i Overensstemmelse med sit Tilbud derom ansattes som

Lærer ved Korpset i Matematik og Feltfortifikation for at undervise dem af Korpsets Jægere og Overjægere, som ønskede at indstille sig til den reglementerede Eksamen for Oprykning i Korpset. Og det var saa langt fra, at denne Eksamen var en Prøve paa Skrømt, at den tværtimod i Almindelighed blev anset for at være meget svær, og at de Aspiranter, der ikke var ganske særdeles vel funderede, blev nedslagtede uden Naade eller Barmhjertighed.

En Indberetning fra Chefen for Hærens Ingeniørkorps, Generalmajor *v. Gedde*, der havde haft Lejlighed til at overvære Korpsets Øvelser, foranledigede *Kronprinsen* til i September 1806 fra Hovedkvarteret i Kiel at tilskrive Livjægerkorpset, at da Generalen i sin Rapport har rost og anbefalet Korpset for „den Orden, Tjenstiver og Lyst til at udføre alt, hvad dem i Tjenesten befales, og derved gøre sig værdig til den Naade, Hans Majestæt har haft og haver for dette Korps: saa takker Jeg Dem og tilkendegiver Dem herved Min Tilfredshed med den gode Orden og militære Aand, som De stedse vedligeholder i det Dem anbefoede Korps, og befaler Dem herved i Mit Navn at tilkendegive samtlige Officerer, Oberjægere og Jægere af Korpset Min Tilfredshed og Velbehag med den Iver og Nidkærhed, som de udviser i og for Tjenesten.“

At ejheller Skydeøvelserne dreves paa Skrømt, ses af at i Maj 1807, da Korpset næppe talte mere end 150 Hoveder, rekvirerede det til Brug ved Øvelserne ikke mindre end 3 Centner Eksercerkrudt, $2\frac{1}{2}$ Centner Jagtkrudt og 3 Skippund Bly.

Der kan saaledes ikke være Tvivl om, at *Kongens Livjægerkorps*, saavel ved sine indre som ved sine ydre Egenskaber, var fortrinlig forberedt for Krigen.

B. KORPSETS DELTAGELSE I KJØBENHAVNS FORSVAR 1807.

Siden den 3. August havde den engelske Flaade ligget roligt syd for Helsingør, og først efter at Underhandleren *Jackson* den 14. August var gaaet ombord paa den, ventede man i Kjøbenhavn den fjendtlige Landgang, idet man dog et Par Dage i Forvejen var begyndt at forberede sig til Forsvar af Fæstningen. Sidst nævnte Dag udgaves den Kommandantskabsbefaling, at naar Generalmarch sloges, skulde hvert Regiment og Korps samles paa sin Alarmplads. Hertil knyttede Kongens Livjægerkorps den Parol til Kompagnicheferne, at Klokken 7¹/₄ samme Dags Aften skulde hele Korpset samles paa Rosenborg Eksercerplads for at indrangeres og visiteres (efterses). Enhver skulde møde med sleben Sabel og med den alt tidligere befalede skarpe Ammunition.

Som Følge af den stærke Tilgang af nye Medlemmer, som Korpset straks fik i disse Dage, kunde man vel i Overensstemmelse med Planen („Reglementet“) af 31. Januar 1806 have formeret det i 4 Kompagnier, da Styrken blev 327 Hoveder ialt; men den knappe Tid har ikke tilladt en saadan Omorganisation, og man valgte da den Udvej at bibeholde Inddelingen i 2 Kompagnier og formere det mest uøvede Mandskab, henved 100 Mand, i en „Reserve“ under et nødtørftigt Antal Befalingsmænd. Der haves ingen Opgivelser af, hvor stærkt Korpset var før August 1807, men det ses, at der ved Krigens Begyndelse er udleveret til Korpset fra Hærens Arsenal 180 Jæggerrifler med

180 Hirschfængere, og da de gamle Jægere selv havde at forsyne sig med Vaaben, kan det antages, at disse Antal, 180, har svaret til Antallet af de unge frivillige, som man paa Grund af den knappe Tid m. m. har maattet bevæbne fra Hærens Oplag.

I et vist Afhængighedsforhold til Livjægerkorpset henlagdes et lille Kommando Skarpskytter, stillede fra de sjællandske Godser, hvorved Livjægerne fik en fortrinlig Støtte. Disse Skarpskytter eller, som de ogsaa kaldtes, „*Herregaardsskytterne*“, „*De Ridende Jægere*“, „*Godsskytterne*“, førtes af Major, Kammerherre *von Krogh*, ansat ved Øresunds Toldkammer, og var beredne, men kobledede Hestene sammen, umiddelbart før de formerede sig til Fægtning. Til dem er udleveret 50 Rifler og 90 Husarsabler, og deres Antal angives oprindeligt til 118 Hoveder.

Officererne ved Kongens Livjægerkorps i August 1807 var følgende, der næsten alle havde tjent i Korpset lige fra dets første Oprettelse.

Major *Friedrich Conrad v. Holstein* (fra $\frac{15}{4}$ 1801).

Kaptajn *Wulf Veit Christoffer v. Tronier*, Adjutant (udnævnt til Premierløjtnant $\frac{8}{1}$ 1802).

Stabskaptajn *Caspar Herman v. Benzon* (udnævnt $\frac{14}{3}$ 1806).

Kaptajn *Caspar Henrik v. Stibolt* (udnævnt $\frac{8}{1}$ 1802).

„ *Jens Peter v. Jensen* (udnævnt $\frac{9}{12}$ 1803).

Premierløjtnant *Christian Friedrich v. Carlsen* (udnævnt $\frac{18}{4}$ 1806).

Premierløjtnant (*Jens*) *Peter v. Bruun* (udnævnt $\frac{11}{5}$ 1807).

Sekondløjtnant *Andreas v. Buntzen* (udnævnt $\frac{11}{5}$ 1804).

„ *Christian Friederich Ludvig v. d. Lühe* (udnævnt $\frac{18}{4}$ 1806).

Sekondløjtnant *Christian Siegfried v. Mangor* (udnævnt $\frac{18}{4}$ 1806).

„ *Joost Johan v. Hemmert* (udnævnt $\frac{10}{1}$ 1807).

F. C. v. HOLSTEIN.
I 1807 Chef for Kongens Livjægerkorps.

Allerede den 16. August, Krigens første Dag, blev Livjægerne fremsendte mod Fjenden, var for første Gang ude med skarpt i Riflerne. Ved Daggry, omtrent samtidig med at Engländerne begyndte Landsætningen ved Vedbæk og syd derfor, rykkede et Kommando, bestaaende af Kongens Livjægerkorps og Godsskytterne sammen med 200 Mand af Sjællandske Rytterregiment og nogle Husarrekrutter samt to Fellbatterier, frem mod Lyngby og Dyrehaven for at skaffe Efterretninger om Fjenden. Chefen for Sjællandske Rytterregiment, Oberstløjtnant *v. Bassewitz*, havde Kommandoen og havde Ordre til foreløbig at rykke til Lyngby og derfra fremsende Patrouiller mod Dyrehaven (og Stranden). Det underlig valne og ubestemte, som hvilede over Ledelsen i Kjøbenhavn, men som iøvrigt ikke var de kommanderendes Skyld alene, fik sit Udtryk i Ordren til *Bassewitz*: at han skulde „gaa forsigtigt til Værks, ej skyde eller angribe først“, og at „desuden maatte slet ingen militære Patrouiller eller Kolonner passere Strandvejen for ikke at opdages af Fjenden eller *bibringe ham Mistanke til os*, i hvilken Anledning jeg (d. e. *Bassewitz*) havde alene at følge Landevejen til Lundehuset og Lyngby . . . . Nogle enkelte beredne Landjægere (d. e. Godsskytterne) kunde særskilt, som ukendte af Fjenden, patrouillere langs Stranden . . . .“ Alt i alt en smuk Ordre for den stakkels Oberstløjtnant at rykke ud med!

Ved Østerport samledes Kommandoet, og Jægerne ladede deres Rifler. Efter først at være opmarcheret paa Østerfælled marcherede man ad Lyngbychausseen til Lundehuset, hvor man standsede, indtil Klokkeren var syv — 5 Timer efter at Livjægerne var brudte op fra Kastellet. Man erfarede her, at Fjenden land-satte Tropper ved Vedbæk. Derefter fortsattes Fremrykningen saaledes, at Major *Holstein* med Livjægerkorpsen og nogle faa Ryttere gik frem ad Ordrupvejen til Dyrehaven ved Christiansholm, medens den øvrige Sstyrke rykkede frem ad Chausseen til Ræveskovsbakke og Lyngby.

Major *Holstein* havde selv, da han ankom til Vejstjærnen tæl øst for Bernstorff, delacheret Kaptajn *Jensen* med Korpsets

„Reserve“, bestaaende af en Løjtnant, 4 Overjægere og 92 Jægere (altsaa det mindst ovede Mandskab) mod Ermelund—Fortunen, der skulde afsøges ved Patrouiller.

Fra Christiansholm formerede Livjægerne en Række Patrouiller, der overspændte hele Strækningen fra Fortunen til Stranden, og derefter gik disse gennem Skoven helt frem til Mølleaaen. Man stødte intetsteds paa Fjenden; men Kommandoet var nu spredt paa en Strækning af næsten halvanden Mil, nemlig fra Strandmøllen til Furesø. Det var imidlertid omtrent bleven Middag. Efter at Major *Holstein* havde faaet Melding om, at hans Patrouiller havde naaet Mølleaaen, satte han sig i March med sin Hovedstyrke for at rykke frem til og besætte Overgangene over Aaen. Nu indtraf imidlertid Ordre fra Oberstløjtnant *Bassewitz*, at *Holstein* skulde gaa tilbage til Ordrup. *Holstein* kaldte derfor sine Patrouiller tilbage og beordrede Kaptajn *Jensen* til ogsaa at gaa tilbage og besætte Charlottenlund Skov.

„Straks udenfor Ordrup“ (formentlig umiddelbart nord for O.) indtraf dog nu Kaptajn *Hummel* af Artilleriet med et Halvbatteri paa 4 Kanoner samt en Rytterstyrke under en Officer, der medbragte Ordre om, at *Holstein* skulde „besætte“ Skovindgangen ved Christiansholm. *Holstein* lod derfor Kanonerne gaa i Stilling og sendte Sekondløjtnant *Buntzen* med to Tropper Livjægere ind i Dyrehaven for at patrouillere frem i Højde med Eremitagen. Men Klokkeren 2 indtraf en ny Ordre fra *Bassewitz* om, at *Holstein* skulde samle sin Styrke og gaa tilbage til Østerbro, hvor Korpset indtraf omtrent Klokkeren 4.

Hvad Fjenden angaar, da havde han straks om Morgenen fremsendt Rytteri og Jægere til Linien Kjørom—Nærum—Sollerød, og hen paa Eftermiddagen rykkede han med en Styrke af 11—12000 Mand frem i tre Kolonner til Charlottenlund, Jægersborg og Lyngby, men da var vore Tropper jo forlængst borte.

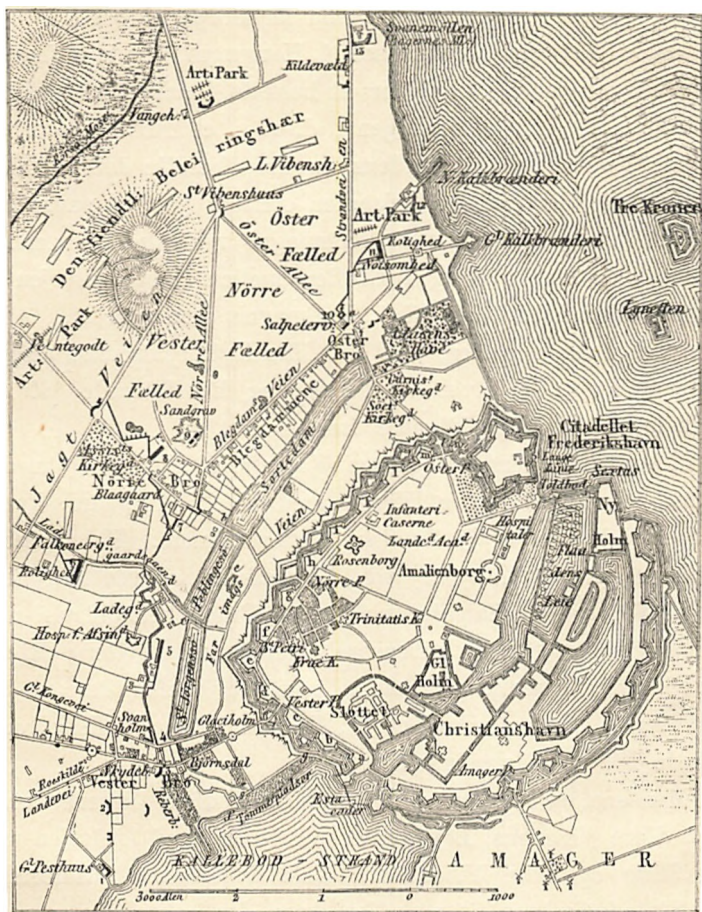
Overkommandoen i København, som vidste, at Landsætning truede paa flere Steder nærmere ved København, frygtede for, at *Bassewitz'* Kommando skulde blive afskaaret og havde derfor kaldt det tilbage ved Middagstid. Skont denne Ordre modtoges af

saavel Officerer som menige med Misfornøjelse og Sorg — særlig siges det, at Major *Holstein* havde svært ved at lystre Ordren — maatte den efterkommes, førend man naaede at faa selv det mindste Sammenstød med Fjenden og uden andet Udbytte af Rekognosceringen end nogle faa fangne fjendtlige Jægere og lidt af Fjendens Bagage.

Og dog havde Turen været anstrængende nok. Livjægerkorpset var vel udkommanderet uden Tornystre, men havde til Gengæld ingen Proviant med og fik saa godt som intet at spise under hele Ekspeditionen. *Holstein* fremhæver, at trods Hungeren og trods den overordenlig stærke Hede, der fatigerede Korpset meget, viste dette „en ufortrøden Standhaftighed og Lyst til at gaa Fjenden i Møde, hvilket jeg skylder samme at anmærke“. Af de Sjællandske Ryttere var to Eskadroner om Morgenen den 14. brudte op fra Næstved og var efter en Gewaltmarch indtrufne i Kjøbenhavn den 15. om Morgenen, og de andre Eskadroner havde haft lignende Marcher. De var dernæst straks, uden at komme i Kvarter, bleven beordrede til at samles ved Østerport, hvor de bogstavelig laa paa Gaden til den 16. om Morgenen, da jo en Del af dem udkommanderedes, og til Hestefoder fik de kun, hvad de kunde skaffe sig inde fra Husarkasernen.

Da der allerede den 17. om Morgenen viste sig fjendtlige Patrouiller ved Store og Lille Vibenshus, sloges Generalmarchen Klodken 8. og der samledes efterhaanden et lille Detachment nord for Fæstningen for at holde Fjenden paa Afstand. Men allerede Klodken 7 om Morgenen havde Kongens Livjægerkorps, der om Natten havde holdt Classens Have besat og ud paa Morgenstunden blev afløst af en Bataillon af Norske Livregiment under Oberst *Beck*, faaet Ordre til at rykke ud og besætte „Haugen bag Castellet samt Blegdammen imellem Nørre og

Kjøbenhavn og nærmeste Omegn 1807.

Øster Port“. Under Opholdet om Natten nord for Kastellet havde Livjægerkorpset fundet en trofast og rundhaandet Velynder i en Madam *Bugge*, som baade ved denne Lejlighed og senere paa den mest gæstfri Maade drog Omhu for Forplejningen.

Major *Holstein* lod Korpsets 1. Kompagni, Kaptajn *Jensen*, rykke ud gennem Kastellet for at besætte Gamle Kalkbrænderi og Grøften imod „Slagtervængen“, d. v. s. en Retning over nuværende Nøjsomhedsvej, medens en Trop besatte det saakaldte Salpeterværk, der laa ved Trianglen omtrent paa det nuværende Elektricitetsværks Plads. 2. Kompagni rykkede ud gennem Østerport og tog Stilling i Grøften mellem Blegdamsvejen og Nørrefælle, i Tilslutning til 1. Kompagnis venstre Fløj. Adjutant, Kaptajn *Tronier*, med en lille Rytterpatrouille afsøgte Terrænet langt ud i venstre Flanke og konstaterede, at der endnu ingen fjendtlige Tropper fandtes her.

Efterhaanden indtraf derpaa Kaptajn *v. Hummel*¹⁾ med 4 Kanoner, Kammerherre *v. Krogh* med sine Herregaardsskytter samt en Eskadron af Sjællandske Rytterregiment. Halvbatteriet opstilledes paa Strandvejen ved „Nøjsomhed“ og ved Begyndelsen af Østerallee (Salpeterværket) — Front henholdsvis mod Lille Vibenshus og Store Vibenshus. Herregaardsskytterne afløste de ved Salpeterværket staaende Livjægere, hvilke dernæst tog Opstilling i „Nøjsomheds Hauge“, Front mod nord. Eskadronen rykkede ind paa Nørrefælle.

Man saa, at Fjenden med Troppe af Fodfolk (Jægere) havde besat Store Vibenshus, Bryggernes Vangehus (ved Jagtvejen mellem Store og Lille Vibenshus), Lille Vibenshus, „Kildevæld“ (ved Strandvejen) og Svanemøllen, hvor der ogsaa observeredes Rytteri. Man kunde tillige se, at engelske Officerer fra Vinduerne i Bryggernes Vangehus og Lille Vibenshus med Kikkerter observerede enhver af Forsvarernes Bevægelser. Major *Holstein* lod

---

¹⁾ Det var denne udmærket brave og energiske Artilleriofficer, om hvem det senere sagdes, at han „var den første, som med sine Artillerister angreb Fjenden (netop den 17. August) og lærte vore Livjægere med Uforsagthed at gaa samme i Mode“.

da forespørge hos den kommanderende General, om han turde beskyjde disse Huse (!) og fik Tilladelse dertil.

Under Dækning af en Trop Livjægere under Løjtnant *Mangor* samtl nogle Ryttere (beredne Godsjægere) rykkede to Kanoner derfor ind paa Østerfælled, nærmede sig nævnte Vangehus paa Kardæskskuds Afstand og beskød saavel Huset som de bag samme staaende fjendtlige Jægere, der med en heftig Riffelild besvarede Artilleriilden. Allerede ved det første Kardæskskud flygtede Englænderne gennem Vinduerne ud af Husene, hvorpaa Kaptajn *Trouier* sneg sig nærmere for at rekognoscere. Han saa da, at Englænderne stod i en Havremark i Bryggervangen (Marken mellem Strandvejen og Lyngbychausseen), og han skønnede, at der kunde være omtrent et Regiment.

Da Holstein nu fik Meddelelse fra den kommanderende General, at Major *v. Kreber* med noget Linieinfanteri nærmede sig til Forstærkning, og da den alt til Stede værende Styrke „ønskede at rykke frem mod Fjenden“, beordrede *Holstein* en saadan Fremrykning, hvorved den ene af *Hummels* Kanoner beordredes til at følge den højre Fløj af Fodfolket langs Stranden. „Alt rykkede frem i 2den March (March—March, d. v. s. Løb) med megen Raskhed“ og under en livlig Riffelild fra de fjendtlige Jægere, der dog nødtes til at forlade „Grøften“ (mellem Lille og Store Vibenshus). I den af Fjenden forladede Grøft tog derefter Løjtnant *Mangors* Trop samtl Godsjægerne Stilling; men kort efter brød Løjtnant *Mangor* alter frem og fulgte Fjenden gennem Havremarken frem til en anden Grøft, der løb parallelt med og omtrent 200 Alen nord for den før nævnte Grøft. Kaptajn *Jensen* havde omtrent samtidig drevet Fjenden tilbage fra den Grøft, der gik fra Lille Vibenshus til Stranden, og idet han i Grøften efterlod en Del af sin Styrke med Front mod den af Fjenden besatte Svanemølle, foretog han selv med det øvrige en Svingning til venstre op mod Strandvejen, saaledes at han kunde fatte den fjendtlige Styrke vest for denne Vej i Flanken.

Efter at Major *Krebers* Infanteri var naaet op, blev Opstillingen mellem Lille og Store Vibenshus saaledes, at ved Lille

Vibenshus stod *Krebers* Folk, til venstre for disse Godsjægerne og dernæst 2. Kompagni af Livjægerkorpset, som jo først havde staaet nede ved Nørrefælled. Imidlertid fik Fjenden Forstærkning og gik fra Store Vibenshus frem med Fodfolk og Artilleri samt en betydelig Rytterstyrke i venstre Flanke paa vore, der her maatte gaa tilbage, hvorpaa det hele efter Ordre og i god Orden gik tilbage — først til den om Morgenen indtagne Stilling og dernæst, for ikke at være udsat for Artilleribeskydning, tilbage i Classens Have. Tilbagetoget dækkedes af en lille Bagtrop Livjægere under Kaptajn *Jensen*. Da det fjendtlige Artilleri senere blev trukken tilbage, gik Livjægerne atter frem til Stillingen ved „Nojsomhed“ m. m., hvor de forblev til om Aftenen, da de afløstes af Norske Livregiment.

Fægtningen havde varet to—tre Timer og medførte kun ringe Tab paa vor Side — Livjægerkorpset havde kun 1 død og 4 saarede — hvad maaske til Dels kan tilskrives de flade, tynde Formationer, som dette Korps bestandig anvendte, samt forstandig Terrænbenyttelse. Men som sædvanlig antoges det, at Fjendens Tab maatte være betydelig større. Nogen større Betydning havde denne Kamp naturligvis ikke udover dette, at vore ukrigsvante Officerer og menige med særdeles Hæder havde bestaaet den første Ildprøve overfor den krigsvante Modstander og havde vist en offensiv Aand, som var gamle Tropper værdig.

Særlig Interesse har den lille Fægtning ogsaa derved, at den — bortset fra et lille Sammenstød i Efteraaret 1806 med franske Tropper i Egnen om Lübeck — var vor første Landkamp efter næsten et Aarhundredes Fred. Her ligesom den foregaaende Dag og for øvrigt ogsaa senere ser man et lille Troppesprede sig over en vældig Strækning i Breden, uden Reserver, endog ikke bag den udsatte Fløj; man ser den næsten til det komiske drevne Udstykket af de i sig selv smaa Styrker — Kaptajn *Himmel*, Chef for et 8-Kanons Batteri, maa tilsidst selv gaa frem med 1 (een) Kanon længst ude paa højre Fløjs Skyttelinie o. s. v. Ikke mindst mærkeligt er det at se Major *Holstein* forespørge hos den kommanderende General, om de

maa skyde paa Fjenden. Og dertil det Indtryk, man faar af, at over hele Foretagendets Ledelse hviler Tilfældighedens og Raadvildhedens Præg, karakteriseret ved at her ligger nogle underordnede Officerer og slaas, som de kan bedst, med Fjenden paa 2—3000 Alens Afstand fra Fæstningen og i en Tid af flere Timer, uden at nogen af de højere Officerer viser sig og tager Affære.

Allerede ved denne lille Fægtning gjorde man den Erfaring, at Fjendens Krudt var bedre end vort, og at navnlig hans svære Skyts rakte betydelig længere end vort.

I de næste to Dage fandt der ingen Kampe Sted til Lands. Fjenden landsatte stadig Tropper og Materiel og sluttede sammen om Fæstningen, hvor alle Kræfter sattes ind paa at modtage et forventet Fæstningsangreb af den Art, som hidtil havde været kendt. Den 19. August, da Kjøbenhavns Garnison inddeltes i Brigader, indordnedes Livjægerne og Godsjægerne i Brigade med Garden til Hest, Sjællandske Rytterregiment og Husardelachmentet — alt under Oberst, *Greve Schmettau*, Chef for Garden til Hest. Samme Dag beordredes Livjægerne og Kronprinsens Livkorps (Studerterne) til at besætte Rosenborg og Slotsholmen — en Anordning der dog for Livjægerne ingen videre Betydning fik, da deres Virksomhed jo i eminent Grad kom til at falde udenfor Fæstningen.

Den 20. August ved Daggry foretoges det *andet Udfald* fra Fæstningen, og i dette som i alle de andre deltog Kongens Livjægerkorps. Formaålet var at odelægge Batterierne ved Svanemøllen, hvilke var til megen Gene for vort Søforsvar, og der anvendtes hertil desuden to Liniebatailloner, Jægerafdelingerne af Fodgarden og de to Livregimenter, Godsjægerne, to Eskadroner og to Batterier, hvorhos Sødefensionen skulde støtte Landtropperne. Styrken var henved 2000 Mand af Fæstningens

bedste Tropper. En lignende Styrke, men hovedsagenlig bestaaende af Landeværnstropper, skulde samtidig foretage et Skinangreb fra Nørrebro i vestlig Retning for at aflede Fjendens Opmærksomhed fra Nordfronten og dække Udfaldsstyrkens venstre Flanke.

Medens i Hovedsagen Linieafdelingerne under den djærve og brave Oberstløjtnant *v. Voigt* rykkede frem til begge Sider af Lille Vibenshus for at angribe Batterierne i Front og højre Flanke, skulde Major *Holstein* med sit eget Korps, Herregaards-skytterne, en Eskadron af Hestgarden og 6 Kanoner rykke frem over Store Vibenshus og derfra søge ind i Flanke og Ryg paa Fjenden.

Holstein formerede sig til Fremrykningen saaledes:

Forspids („Blinkere“) ad Østerallee mod Store Vibenshus: en

Underofficer og 6 Ryttere af Hestgarden,

Hovedkolonne: en Trop Livjægere, Kanonerne, Livjægerkorpset,

Eskadronen, de ridende Jægere (Herregaardsskytterne),

højre Sidetrop: et Kommando Livjægere under Kaptajn *Jensen*.

Højre Sidetrop skulde ved Patrouiller undersøge Terrainet mellem Lille og Store Vibenshus. Da det blev meldt, at saavel Bryggernes Vangehus som Store Vibenshus og Terrainet derimellem var fri for Fjenden, udskilte *Holstein* en venstre Side-dækning bestaaende af de ridende Jægere, en Trop Livjægere og to Kanoner — alt under Kammerherre *v. Krogh*. Denne skulde tage Opstilling ved Lyngbychausseen mellem Store Vibenshus og Vognmændenes Vangehus (omtrent ved det nuværende „Vangehus“, tæt nord for „Treflaskerkro“) og særlig holde Øje med et fjendtligt Batteri ved nævnte Vangehus. Hestgarden efterlodes ved (syd for) Store Vibenshus for yderligere at sikre venstre Flanke og patrouillere imod Falkoneralleen, da *Holstein* mente at have bemærket, (hvad ogsaa var rigtigt nok), at Landeværnsdetachementet kun højst ufuldkomment udførte det den paalagte Hverv.

Nu havde *Holstein* skilt sig af med omtrent alt Livjægerkorpset uvedkommende, og med Hovedstyrken af dette Korps,

formeret i Kæde, samt de 4 Kanoner under Kaptajn *Hummel* rykkede han fra Store Vibenshus tværs over det dengang fuldstændig aabne Terræn mod Svanemøllen. Da han var naaet til en Afstand fra Svanemøllen, som han, formentlig dog noget for knapt regnet, opgiver til 7—800 Alen, begyndte Kanonilden fra Hovedkolonnen ved Strandvejen, hvorfor ogsaa Kaptajn *Hummel* aabnede Ilden. Det var da lige ved Solens Opgang. Den tætte Morgentaage og Krudtrøgen gjorde det højest vanskeligt at orientere sig, og nu begyndte ogsaa det fjendtlige Batteri ved Vognmændenes Vangelhus ved Lyngbychausseen Kanonaden med sit svære Skyts. Kaptajn *Hummel* med sine lette Kanoner trak sig noget tilbage, og der udspandt sig derefter en længere Artillerikamp, i hvilken ogsaa et af Batterierne ved Svanemøllen tog Del imod *Holsteins* Korps. Som Følge af de betydelige Afstande, Taagen og Røgen samt den tynde Fodfolkskæde havde den fjendtlige Beskydning, Kugler som Kardæsker, dog saa godt som ingen Virkning, og navnlig gik Projektilerne fra Batteriet ved Svanemøllen hele Tiden over Hovedet paa Livjægerne.

Den kommanderende Officer, Oberstløjtnant *v. Voigt*, var imidlertid bleven betænkelig ved den stærke Kanonade fra forskellige Sider, samtidig med at det paa Grund af Damptaagen ikke var muligt at skonne, hvor de fjendtlige Batterier laa. Og da det yderligere meldtes ham, at stærke, fjendtlige Kolonner var i Fremrykning fra Tagenshus, gav han efter næsten et Par Timers Fægtning Ordre til Tilbagetog, hvilken Ordre navnlig Major *Holstein* kun med megen Uvillie efterkom. *Holstein* siger i Slutningen af sin Fægtningsberetning: „Denne hele Attake, som omtrent varede $1\frac{1}{2}$ Time, har givet mig den fuldkommenste Overbevisning om, at det mest levende Mod besjæler enhver, saavel i det Corps, jeg kommanderer, som dem, der i denne Attake har staaet i Forbindelse med mig.“ Nu kan der vel ikke herske Tvivl om Livjægernes Mod og Dygtighed, men det maa dog hævdes, at naar man efter halvanden Times Kamp ikke var naaet videre, end Tilfældet var her, var der ikke andet for end

at forsvinde hurtigst igen, da det ellers let kunde tage en Ende med stor Forskrækkelse for vore Tropper.

Tilbageløbet foregik overalt i den strængeste Orden, og det er betegnende for Tiden, at Oberstløjtnant *v. Voigt* gentagne Gange med egen Haand fugtlede Mandskab, som under Tilbagegangen kom ud af Trit!

I Dagene indtil den 25. August rykkede Fjenden yderligere ind paa Fæstningen fra alle Sider og arbejdede med største Energi paa Anlæg af Batterier og Løbegrave m. m.; men i Fæstningen var man lige saa travlt beskæftiget dels med Kanonade fra Voldene, dels med Forsvars- og Slukningsanstalter, saa at der i de Dage ikke blev foretaget nye Udfald.

I de samme Dage indkom fra „Det Kongelige Skyde Selskab og Danske Broderskab“, repræsenteret ved Vinhandler *Chr. Schou* og Major *H. Rodenburg*, samt fra „Det Forenede Borgerlige Skyde Selskabs“ Interessenter paa „Enighedsværn“, repræsenteret ved *Leth*, „boende i Nye Have No. 33“ og Snedkermester *J. Pingel*, Tilbud til den kommanderende General om, at en Del af disse Selskabers Medlemmer vilde møde ved Voldene til Stadens Forsvar. „Man“ var øvet i med de 3—4 Lispund tunge Bosser fra Anlæg „sikkert at kunne tage sin Mand hvert Skud paa 600 Skridt“. Tilbudet modtoges, og der blev gjort Anstalt til at skaffe Anlæg i Volden, hvorefter 45 Herrer af de forskellige Skydeselskaber afgav Løfte om at møde. Imidlertid fik jo Englændernes Angreb paa Byen et saadant Forlob, at der ikke kunde blive synderlig Lejlighed for dem til i Gærningen at vise deres gode Villie.

Den 24. August beordrede Kommandantskabet Livjægerkorpset til, at dette hver Aften Kl. 6 skulde afgive 2 Løjtnanter, 4 Underofficerer (Overjægere) og 50 Jægere til Besætning i Rysensteens Lynette. Disse skulde forstærkes til 100 Mand, hvis Generalmarch sloges om Natten. Blev Generalmarch slaaet

om Dagen. skulde der ogsaa gives 100 Mand til Lynetten, men ellers kunde Styrken dimitteres om Dagen. Desuden skulde der paa samme Signal gives 50 Mand til hver af de tre Hovedporte.

Det 3. Udfald fandt Sted den 25. August mod Nørrebro-siden, hvor vort Forpostkommando var bleven kastet tilbage til Blaagaard, og hvor man antog, at Fjenden byggede Batterier ved Assistens Kirkegaard. Udfaldskommandoet bestod af Livjægerne, Herregaardsskytterne samt tre Jægerkompagnier af Fodgarden og de to Livregimenter, hvortil skulde slutte sig de to ved Blaagaard og St. Hans Hospital (Ladegaarden) staaende Piketter paa c. et Halvkompani hvert og 2 Kanoner. De to Piketter var de eneste Forsvarsstyrker udenfor Søerne paa denne Del af Fronten. Major *Holstein* skulde føre hele Udfaldsstyrken, hvis Hverv. at odelægge de formentlige Batterier ved Assistens Kirkegaard, skulde søges lettet ved Skinforetagender fra de andre af Stadens Porte.

Udmarchen gennem Norreport skete i den ovenfor nævnte Orden; men straks efter deltes Styrken i to Dele, idet et Kommando paa 2 Officerer, 4 Overjægere og 48 Livjægere, Jægerne af Fodgarden og Danske Livregiment samt Herregaardsskytterne drejede til venstre ad Farimagsvejen for at gaa over Dæmningen mellem Pablinge Sø og St. Jorgens Sø mod Ladegaarden. De ridende Jægere sad af, inden de forlod Farimagsvejen, og kobled Hestene sammen for at optræde til Fods. Denne Afdeling skulde afsøge Ladegaarden og dennes Omgivelser, eventuelt kaste Fjenden tilbage derfra, og dernæst skulde Regimentsjægerne tage Stilling i Grøfterne til venstre (sydvest) for Ladegaarden for herfra at iagttage Fjenden og dække den egentlige Udfaldsstyrkes venstre Flanke. Livjægerkommandoet og Herregaardsskytterne skulde derimod ad Blaagaardsbroen passere Ladegaardsaaen, gaa ind i Blaagaards Have, søge Forbindelse med den øvrige Udfaldsstyrke og støtte denne samt observere frem ad Rolighedsvejen. — Alt dette udfortes ogsaa ganske efter Ordren.

Stryken mod Nørrebrogade detacherede til højre Kaptajn *Jensen* med 1 Løjtnant, 6 Overjægere og 56 Jægere. Kaptajnen skulde afsøge Ravnsborg Have og alle øvrige Haver og Huse mellem Nørrebrogade og nuværende St. Hansgade og derefter rykke frem til Blegdamsvejen. En tredie Afdeling af Livjægerkorpset og tillige den stærkeste, under Kaptajn *Stibolt*, formerede Kæde i Blaagaards Have og afsøgte ved Patrouiller Strækningen til venstre for Nørrebrogade. Til Støtte for den sluttelige Retræte samt for at sende Forstærkning frem, hvor det maatte behøves, formerede Jægerne af Norske Livregiment Kæde umiddelbart udenfor Søerne tværs over og til begge Sider af Nørrebrogade. Og endelig placeredes „Reserven eller de mindre øvede Livjægere“, 80 i Tallet, samt 4 Overjægere under Løjtnant *v. Hemmert* et Stykke til højre ud paa Farimagssvejen, hvor de, da Terrænet var ubebygget, kunde se helt over til Blegdamsvejen og saaledes med Øjnene følge en Del af, hvad der foregik, uden at bringe sig selv eller andre i Fare.

Major *Holstein* synes ikke at have disponeret over Forpost-piketterne til det direkte Angreb. Det ses, at ligesom tidligere var han mest betænkt paa at sikre Flankerne og Retræten, saa at han til Udførelse af selve Udfaldet, Angrebet, egentlig kun beholdt omtrent en Trediedel af hele Udfaldsstyrken tilbage, nemlig Godsskytterne og Hovedmængden af hans kære Livjægere.

Da de forskellige Kommandoer havde indtaget de befalede Opstillinger, fremsendtes Patrouillerne, som overalt stødte paa Fjenden. Efterat have forstærket Kaptajn *Jensen* ved Ravnsborg med en Trop paa 3 Overjægere og 32 Livjægere under Løjtnant *Mangor*, der hentedes fra Blaagaards Have, beordredes hele Skyttelinien fremad. Til Trods for at Fjenden paa hele Linien satte sig til Modværge, maatte han vige fra Grøft til Grøft og Hus til Hus, fra den ene Stilling til den anden for de med Kraft og Begejstring fremtrængende Livjægere og Godsjægere. Højre Fløj under Kaptajn *Jensen* trængte herved frem til Mosaik Kirkegaard og tog Stilling inde paa denne, medens

Fjenden fastholdt Indhegningen ved Mollegade. Samtidig kastede Centrum under Kaptajn *Stibolt* Fjenden tilbage omtrent til Assistens Kirkegaard eller rettere til de umiddelbart sydøst for denne, i Højde med Mollegade liggende Haver.

I denne Stilling, vel dækket i Grøfter, bag Plankeværker, Mure og Huse, der var indrettede til Forsvar, standsede Fjenden og kunde ikke drives videre trods de tapre Livjægeres Anstrængelser. Ogsaa venstre Fløj udførte den almindelige Fremrykning og trængte frem til omkring Ejendommen „Solitude“.

Overfor den voldsomme Ild, som lynede frem overalt fra de sikre Dækninger,¹⁾ var det umuligt for denne lille Hov paa omtrent 300 Mand at trænge længere frem, ogsaa fordi de fjendtlige Reserver med Fodfolk og Artilleri nu greb ind baade fra højre og venstre. *Holstein* maatte derfor give Ordre til en langsom Tilbagegang, „hvilket skete i største Orden til Nørre Bro ved Farimagsvæjen“.

Holstein fremhæver særlig Løjtnant *v. Rothe* (saaret) af Artilleriet, som med sine 2 Kanoner meget virksomt havde understøttet Angrebet, samt Kaptajn *v. Zepelin* med Jægerne af Norske Livregiment, der med megen Konduite havde understøttet de mest udsatte Punkter. „Jeg tør med Frimodighed anbefale disse Tropper, som jeg ved denne Lejlighed har haft den Ære at kommandere, da de i alle Tilfælde have udvist Mod og Konduite.“

---

¹⁾ Englændernes Kampnaade (det var dog nærmest de tyske Tropper, der opraadte paa dette Sted) synes ikke at være falden i Datidens Smag. Saaledes hedder det bl. a. i et samtidigt Skrift: „ . . ikke desto mindre anfaldt vores tapre Folk den 25. August d. A. disse Buskmænd og jog dem ud af deres Rheder; men maatte formedelst Fjendens Overlegenhed tage Retirade til Byen . . .“

I en anden Avis berettes i Anledning af dette Udfald og under Overskriften „Kjæthed“. „En af vore unge Livjægere blev paa Blaa-gaard truffet af en fjendtlig Kugle; men som til al Lykke kun knusede hans Uhr. Han blev herover saa forbitret, at han i oprejst Stilling udbredte Doden blandt Fjenderne, hvilke han dog først haanligen vendte Ryggen og forlod, da han havde opskudt sine Patroner. Lignende skal han have udvist i Classens Have ved flere Udfald.“

Udfaldsstyrkens samlede Tab var 8 faldne, hvoriblandt Premierløjtnant *Bruun* af Livjægerkorpset, samt 30 saarede, og næsten hele Tabet faldt paa Livjægerne og Herregaardsskytterne.

Til Fjendens Batterianlæg saa man ikke noget, og da Fjenden endnu samme Dag besatte Ladegaarden og Blaagaard, havde Kampen kun tjent til at vise, hvilken fortræffelig Aand, der besjælede Livjægerne.

Den faldne Premierløjtnant *Bruun* var Lærer ved Sokadet-akademiet og ved det Basedowske Institut og var en almindelig agtet og afholdt ung Mand, hvis Dod vakte stor Deltagelse overalt i Byen og baade da og senere gav Anledning til megen Omtale. Efter at hans Lig var bleven begravet af Englænderne ved Blaagaard, blev det under Vaabenstilstanden optaget og under de største Højtideligheder begravet paa Garnisons Kirkegaard. En af de faldne Livjægere var *J. W. Endorph*, Son af Provst Endorph, Sognepræst til St. Magleby. Han blev begravet den 28. August, ligeledes paa Garnisons Kirkegaard og under den største Deltagelse fra alle Sider. En Gravsang af den patriotiske Forfatter Bruun blev afsungen til Koncertmester Du Puy's Sorgemarch for Kongens Livjægerkorps. Du Puy var selv Livjæger. Nævnte Bruun vier i sit lille Skrift om Kjøbenhavns Belejring Løjtnant Bruun følgende: „Dette, Bruun! var Din Skæbne. Videnskabens Dyrker segnede Du som Løjtnant af Livjægernes Korps ved en Kugle i dette Udfald, æret for Dit Mod, elsket for Din Omgang, Ogsaa hædredes Din Jordefærd ved et Følge, som Hovedstaden endnu aldrig saa talrigere ledsage nogen Medborgers Lig.“

Samtidig med at Fjenden den 25. om Eftermiddagen var trængt næsten helt frem til Søerne, havde han trods meget tappert Modværge kastet vore Tropper bort fra Classens Have, tæt ind under Kastellet. Da man antog, at Fjenden kun med svage Styrker fastholdt nævnte Have, besluttede man ved et Angreb allerede den 26. at tage Haven lillbage, og man anvendte til dette 4. *Udfald* ganske de samme Tropper som ved

Udfaldet den foregaaende Dag mod Nørrebro, men forstærket med noget Artilleri.

Ogsaa herved havde Major *Holstein* Kommandoen. Han lod i Overensstemmelse med sin sædvanlige Taktik hele Styrken opmarchere paa Linie i Kastellets yderste Enveloppe, altsaa ved Foden af Glaciet, som dengang strakte sig omtrent hen til Garnisons Kirkegaard. Livjægerkorpset stod paa højre Fløj. Han synes denne Dag, muligvis belært af Erfaringer fra de foregaaende Fægtninger, muligvis dog ogsaa fordi hans Flanker kunde være nogenlunde sikrede af Sortedams Sø og Stranden, ikke at have anvendt saa uforholdsmæssig meget af Styrken til rene Sikringsojemed.

Fra hele Linien fremsendtes nu Patrouiller saavel mod Classens som mod de øvrige Haver, og Patrouillerne stødte straks paa Fjenden. *Holstein* havde imidlertid ladet hele Styrken udvikle sig i to Kæder, den ene bag den anden og den ene med paasat Hirschfænger, og han beordrede Fremrykning med det hele. Paa højre Fløj lykkedes det ogsaa Livjægerne at trænge Fjenden tilbage; men det viste sig umuligt for Regimentsjægerne paa venstre Fløj at fordrive Fjenden fra de mange Huse og Haver med Hegn og Plankeværker om, og hvorfra der rettedes en voldsom Ild ud over det aabne Terræn mod vore Jægere. Der kunde derfor ikke være Tale om at forblive fremme i Classens Have, og *Holstein* maatte give Ordre til Tilbagetog.

Livjægerne og Godsjægerne Tab denne Dag var kun ringe, nemlig 8 saarede. Blandt Godsjægerne udmærkede sig denne Dag ligesom de foregaaende særlig den af alle berømmede og beundrede *Hammer*, Kromand i Asminderød. Med en 14-aarig Son havde han meldt sig til Tjeneste straks ved Krigens Udbrud og var under Belejringen stadig en af de tapreste og mest ufortrødne. Han blev saaret ved et af Udfaldene.

Udfaldet til Classens Have den 31. August 1807.

I det af alle *Udfaldene*, der foretoges med den største Styrke, nemlig til Classens Have den 31. *August*, deltog Kongens Livjægerkorps ogsaa. Det var til dette Udfald bleven forstærket med nogle frivillige af det udskevne Mandskab i Militisbataillonerne, da Livjægerens Riffer „bleve steenløse“, som det hedder sig. Der fortælles, at Udfaldet egentlig var bestemt at skulle finde Sted den 30., men blev udsat til den følgende Dag, fordi en menig af Marinerregimentet var deserteret til Fjenden og sandsynligvis havde forraadt, at et Udfald forestod.

Udfaldet foretoges ligesom det den 26. i den tidlige Morgenstund og lededes af Chefen for Norske Livregiment, Oberst *v. Beck*, og i det deltog de to Livregimenter og alle Jægere — ialt noget over 2000 Mand. I Lighed med Udførelsen den 26. formerede samtlige Jægere en eller to lange Skyttelinier¹⁾, medens Linieinfanteriet udviklede sig bag ved Jægerne, og det hele tog Opstilling foran Kastelets Glaci. Derefter rykkede Jægerne fremad, fulgt af Infanteriet; men først efter at Jægerne havde passeret en af de temmelig brede Vandgrave inde i Classens Have, fik den forreste Linie Øje paa de rodfrakkede, engelske Poster.

Under livlig Skydefægtning blev Fjendens forreste Tropper kastede tilbage, helt ud af Haven, og medens vore Tropper ved en tre Timers Skydefægtning opholdt den i Grøfter, bag Hække og i Bygninger liggende Fjende, arbejdedes der ivrig bag ved paa at afbrænde og rydde for Huse, Trær m. m. I Løbet af denne lange Tid var de fjendtlige Reserver naturligvis bleven alarmerede, og stærke Afdelinger ilede til fra alle Sider for at kaste Udfaldsstyrken tilbage. Efter den nævnte Tids Forløb var imidlertid Hensigten med Udfaldet opnaaet, og trods Fjendens overvældende Ild udførtes Tilbagegangen i den bedste Orden,

---

¹⁾ I det tidligere omtalte Skrift af N. T. Bruun hedder det: „Kongens Livjægere vare som stedse i Spidsen. Munterheden gennemvandre deres Rader. De higede efter Striden, som Ynglingen efter Forlystelser. De rakte os Haanden, vore Ønsker ledsagede dem . . . .“

idet Linieinfanleriet først gik tilbage og dernæst Jægerne i samme Orden som ved Fremrykningen.

Udfaldsstyrkens samlede Tab denne Dag var 20 faldne og 82 saarede, hvoraf Livjægerkorpset havde henholdsvis 1¹⁾ og 26, Godsjægerne 6 og 11. Ogsaa Fjendens Tab var efter hans egne Opgivelser meget betydelige. Som ved de tidligere Lejligheder genlød Staden af Ros over det tapre Livjægerkorps, som man tilskrev en særdeles væsentlig Del i Dagens smukke Resultat, og overalt herskede den fortrinligste Stemning og Sejrsglæde.

I de nærmest følgende Dage var man i Hovedstaden atter optaget af Forsvaret alene og tildelte i den Anledning hver Troppeafdeling de Afsnit af Fæstningsværkerne, som hver især skulde forsvare. Atter herved viser det sig, hvilken overordenlig Tillid man ogsaa ved Overkommandoen nærede til Livjægerkorpset, idet dette — med Fradrag af den for omtalte faste Besætning i „Rysensteens Lynette“ — deltes i tre lige Dele, der fik anvist Plads ved de tre vigtigste Punkter i Fæstningen, nemlig i Bastionerne ved de tre Hovedadgange: Vesterport (Schacks Bastion), Nørreport (Ahlefeldts Bastion) og Østerport (Rosenkrantz' Bastion). Herved vilde man formentlig tillige sikre sig, at man i paakommende Tilfælde havde en Elitetrop ved Haanden, dersom der skulde foretages noget udenfor Fæstningen. I disse Opstillinger led Korpset ligesom de øvrige Afdelinger enkelte Tab saavel før som under Bombardementet.

Bombardementet begyndte som bekendt om Aftenen den 2. September mellem syv og otte og kom fuldstændig overraskende og med største Voldsomhed. Med Afbrydelser om Dagen varede det indtil den 5. September, da den kommanderende General paa indstændig Anmodning fra Borgerskabet m. fl. og bevæget

---

¹⁾ Saaledes angives Tabet af Overkommandoen, men det kan ikke være rigtigt, da der paa Garnisons Kirkegaard alene er begravet 3 Livjægere (Lyng, Sandberg og Lohmann), der faldt den 31. August, og desuden vides det, at i ethvert Fald en Del af de denne Dag faldne blev begravet ude i Classens Have.

af den ubeskrivelige Elendighed i Staden sendte en Parlamentær til Lord Cathcart.

Ligesom det havde været Livjægerne, der den 17. August først af alle havde kastet sig imod Hovedstadens Angribere, saaledes blev det ogsaa en Afdeling af dette Korps, ført af Løjtnant *Mangor*, der den 5. September sammen med en Trop af Marinerregimentet med beundringsværdig Standhaftighed og Ro udførte sidste Akt i dette store Drama.

Den 4. September havde Fjenden skudt de store Oplag paa Tommerpladserne ved Kallebodstrand i Brand. Disse Tommerpladser laa der, hvor Glyptoteket, Vestre Hospital og Elektricitetsværket nu ligger, og Stranden gik dengang lige op dertil. Paa den vestlige Ende deraf laa Tommerpladsbatteriet, der ogsaa for en stor Del var gaaet op i Luer ved den uhyre Brand, idet dog enkelte Kanoner havde modstaaet Ildens Magt.

For at afhente disse Kanoner udkommanderedes en Trop paa 100 Landeværnsfolk under Løjtnant *Silberloh* samt det Kommando Livjægere, der havde Station i Rysensteens Lynette, nemlig 40 Jægere og Overjægere, og de fik nogle Vogne med til Transport af Skytset. Kl. 2 om Eftermiddagen rykkede Kommandoet, i hvilket Løjtnant *Silberloh* var ældst Befalingsmand, ud: Livjægerne forrest, Landeværnsfolkene bag efter med Vognene.

Da man kom ud til Batteriets Plads, havde man engelske Batterier paa 1000—1500 Alens Afstand, og en Afdeling Bjærgskotter var tidligere paa Dagen bleven observeret i Terrænet syd for Frihedsstøtten. Mod disse Skotter skulde Livjægerne bruges. *Mangor* lod sine Folk tage Opstilling langs Tommerpladsgraven mod Vesterbro; men til Skotterne saas intet, og Afstanden til Batterierne var alt for stor til, at man kunde naa dem med Rifterne, saa at Dækningskommandoet fuldstændig passivt og uden Dækning maatte udholde Batteriernes Ild.

Allerede ved det første Kanonskud fra Fjendens Side løb Landeværnsfolkene deres Vej, baade Arbejdsmandskabet og de

andre, om det end lykkedes Løjtnant *Mangor* med Kaarden i Haanden at tvinge nogle af dem til at vende tilbage igen. Ogsaa Kuskene flygtede og tog Hestene med sig. *Mangor* sendte nu Bud ind til den bekendte, tapre Kaptajn *Lassen* af Marinerregimentet, hvilken Officer stod i Gyldenloves Bastion (ved Var-tov), med Klage over Landeværnet. Kaptajnen lod svare tilbage, at det ikke var muligt at drive Landeværnsfolkene ud igen, men i Stedet derfor sendte han en Trop Marinere ud.

Medens Arbejdet stod paa, slog en fjendtlig Kanonkugle ned mellem Livjægerne, dræbte to af disse paa Stedet, rev Benene af to andre og saarede yderligere to let. Lidt efter slog igen en Kugle ned imellem dem, men uden at saare nogen. Efter at 2 Kanoner var bragte ind i Fæstningen, var man ifærd med at læsse en tredie paa Vogn, da paany en Kugle slog ned, knuste Vognen og rev Hovedet af en af Arbejdsmandskabet. Nu erklærede imidlertid Artilleriløjtnant *Hammer*, som *Mangor* meget roser for hans Raskhed, at da han ingen flere Vogne havde, var der intet mere at gore her, hvorfor *han* maatte rykke ind igen, og paa samme Tid kom der Ordre til Løjtnant *Mangor* om at vende tilbage til Fæstningen igen.

Løjtnant *Mangor*, der havde haft den kække og foretag-somme Løjtnant *Drewsen* af Landeværnet med som frivillig, ud-taler i Slutningen af sin Rapport om disse Begivenheder: „Jeg skylder mit Mandskab at erklære, at uagtet de fjendtlige Kugler oftere traf tæt omkring dem, saa gjorde ingen af dem Mine til at røre sig, end ikke naar de slog [ned] midt imellem dem. Kanonbaadene, som underholdt en hæftig Ild paa Fjendens Batteri, gjorde os særdeles god Nytte og fortjener efter Sædvane at nævnes med Berømmelse.“

C. FORHOLD VED KORPSET EFTER KJØBENHAVNS OVERGIVELSE.

Under Vaabenstilstanden, medens Englænderne gjorde vor Flaade sejlklar, forrettede Livjægerkorpset ingen Tjeneste, og først ved Slutningen af Oktober fik det Ordre til at holde sig parat til at afgaa til Kystbevogtning mellem Kjøbenhavn og Helsingør. Den 30. Oktober afmarcherede det da og laa ved Kysten en kort Tid under Overkommando af General *v. Ewald*, der ved Korpsets Hjemsendelse ydede det en meget varm Tak for dets udmærkede Forhold ogsaa under hans Kommando. Denne Udkommando gav i ovrigt Anledning til en Krigsret over to Jægere, som, til Dels paa Grund af Misforstaaelse, ikke mødte paa Stilingspladsen ved Afmarchen. De idømtes ret alvorlige Straffe, nemlig 12 og 8 Dages Arrest, hvad der viser, at de vundne Laurbær og al dermed følgende Hyldest ikke havde medført, at Tøjlerne slappedes i Korpset.

I December gav Korpset et smukt Bevis paa den gode og patriotiske Tone, der herskede i det, ved en Indsamling i Anledning af Flaadens Tab. Herved enedes 177 navngivne¹⁾ Medlemmer af Korpset om at skænke hver en Maanedes Gage, det vil sige en Maanedes Indtægt af deres civile Bestilling. Den

---

¹⁾ Listen herover maa betragtes som den ældste af de for Tiden kendte Fortegnelser over Korpset; men den er jo desværre ingenlunde fuldstændig.

samlede Sum beløb sig til 1595 Rigsdaler i Bidrag paa 5—20 Rigsdaler, almindeligst dog 10 Rigsdaler for hver, og Giverne udtalte Ønsket om, at Beløbet anvendtes til Bygning af en Kanonbaad med Navnet „Kongens Livjæger“.

Livjægerkorpsset var under Belejringen bleven ganske overordenlig populær i alle Samfundslag i Hovedstaden, ja dets Popularitet overstraaledede endog de ellers saa meget beundrede Matrosers. Der var ikke den Bedrift, som man ikke troede Livjægerne i Stand til at udføre, og mangfoldige var de Fortællinger, som verserede om Livjægernes Mod og Snarraadighed. De Stemninger, som kan opstaa hos den store Hob, særlig hos Befolkningen i de store Byer, hvor man let kommer ud af Ligevægten til den ene eller den anden Side, kommer jo let til at gaa ud over enhver rimelig Grænse; men overfor Livjægerne var Beundringen vel begrundet, og der foreligger ikke noget Vidnesbyrd om, at al denne Virak har gjort nogen Skade, om den end synes at have vakt en Del Misstemning blandt de gamle Afdelinger i Hovedstaden, som følte sig fuldstændig tilsidesat.¹⁾

¹⁾ En af de mere moderate Udtalelser findes i „Berlingske Tidender“ for 28. August, i Anledning af Udfaldene den 25. og 26. Den lyder: „... Med den prisværdige Iver og Standhaftighed, alle de af vor lille Armec af Feldtropper bestandigen vise, forene de samtlige den Ærekjærhed, at tilstaa at det kongelige Livjægerkorps kan hæderlig staae ved Siden af de bedste regulære Tropper.“

Det er derfor ikke sandsynlig, at det just har været denne Udtalelse, der har drevet den gamle Admiral *Winterfeldt*, paa sine Sofolks Vegne, frem til Væddekampen om Publikums Yndest, men snarere de i „Dagbogen“ (et trykt Skrift, der under Belejringen udkom nogle Gange), „Dagen“, „Den satiriske Tilskuer“ osv. fremkomne Lovtaler over Jægerne. Admiralen skriver i „Berlingske Tidende“: „Den Roes, som i vore offentlige Blade tillægges de brave Kongelige Livjægere, bifalder jeg ganske; kun beder jeg, ikke at glemme Officererne og Mandskabet paa Roeflottillen.“

Kjøbenhavn, den 31. August 1807.

E. B. Winterfeldt.

Det er i denne Sammenhæng højest betegnende, hvad General *v. Ewalds* Adjutant, Kaptajn *W. v. Haffner*, skriver til Major *Holstein* først i November: „Højstærede Ven! Generalen er meget misfornøjet med Din Rapport, og da han ej selv har Tid at tilskrive Dig i Aften, beder han Dig tage til Takke med mig — han har sagt om Din Rapport, at den viste saare tydelig en rigtig Eksekution af det Dig befalede; *men da det gjaldt om at tilskrive en Livjæger dette, og der er saa megen Anledning for disse til at blive indbildske, har jeg dog villet sætte Din Beskedenhed lidt paa Prøve . . .*“.

Den største Hæder modtog Korpset dog fra Kongen, det vil sige Kronprins Frederik, ved den kongelige Resolution af 4. December 1807, hvorved approberedes, at da Korpset nu var forøget til 400 Mand, skulde det i Overensstemmelse med Reglementet af 1806 inddeles i 4 Kompagnier, og altsaa 2 nye oprettes. Og da, som det hedder videre, bemeldte *Livjægerkorps* stedse har udmærket sig ved Tjenstiver og militær Orden, men især i denne Krig under *Kjøbenhavns Belejring* udvist megen Bravour og Kappelyst til den Ære at stride som brave Krigsmænd for Konge og Fødeland og stedse indlagt sig megen Ære: saa har Hans Majestæt i Anledning heraf tillige allernaadigst behaget at resolve. at *Korpset til Belønning* herfor samt til Opmuntring til i Fremtiden at gaa frem ad den hæderfulde Bane skal gives *Anciennitet* i Armeen, saaledes at ethvert Korps' *Linietropper*, som herefter oprettes, skal rangeres som yngre, efter dette, og at ifølge deraf bemeldte *Livjægerkorps' Officerer* fra nu af skal have Rang med *Officererne i Linietropperne*, enhver efter sin Grad. — Dernæst følger Bestemmelser om Gage til de ældre Officerer ved Korpset — Bestemmelser som dog snart igen ændredes.

Det var tredie Gang i Løbet af seks Aar, at *Livjægerkorps*et fik sin Rang bestemt: i 1802 som *Borgerkorpserne*, i 1806 som *Landeværnsafdelingerne* og nu i 1807 som *Linieafdelingerne*. Og ligesom den første Oprykning var fortjent ved Dygtighed og Pligtopfyldelse i den daglige Tjeneste, saaledes

var den anden erhvervet ved Dygtighed og Tapperhed paa Kamppladsen — den var vunden ved Hjærteblodet af saa mangen en livskraftig og uforfærdet Livjæger.

Ved sin tapre Færd under Kjøbenhavns Forsvar 1807 har Kongens Livjægerkorps indskrevet sit Navn i vort Lands Historie paa en Maade, som aldrig kan eller bør glemmes.

„Han døde ved at værne for Fædrelandet.“

Saaledes slutter Enkefru *Endorph* sin Dodsanmeldelse over Sønnen, og vi vil lade disse Ord gælde som Gravskrift ogsaa for dem af hans tapre Kammerater, der til det sidste delte Skæbne med ham og efterhaanden bragtes til Hvile samme Sted som han, ved Siden af Garnisons Kirke.

A. Af Kongens Livjægerkorps faldt paa Kamppladsen eller indbragtes dodelig saaret følgende:

- Premierløjtnant *Jens (Peter) Bruun (Bruhn)*, født 1781, falden d. $\frac{25}{8}$,
begravet d. $\frac{15}{10}$.
- Jæger *Johan Wilhelm Endorph*, født 1777, saaret d. $\frac{25}{8}$, død samme Dag
paa Frederiks Hospital, begravet d. $\frac{28}{8}$. Kontorist.
- *Peter Christian Lyngø (Liunge)* af 1. Kompagni, født 1779 i Kjøbenhavn, saaret d. $\frac{31}{8}$ og død samme Dag paa Frederiks Hospital, begravet $\frac{4}{9}$. Urtekræmmer.
  - *P. Ferdinand Sandberg*, født 1778, saaret d. $\frac{31}{8}$, død samme Dag paa Frederiks Hospital, begravet d. $\frac{4}{9}$. Efterlod Enke, f. Munck.
  - *Christian Lohmann*, født 1781, saaret d. $\frac{31}{8}$, død samme Dag paa Frederiks Hospital, begravet d. $\frac{4}{9}$.
  - *C. Adolph*, død d. $\frac{5}{10}$ paa Frederiks Hospital¹⁾, begravet d. $\frac{10}{10}$.
  - *Christian Hou*, død d. $\frac{5}{10}$ paa Frederiks Hospital¹⁾, begravet d. $\frac{10}{10}$.
  - *Johan Peter Arentzen*, født 1779, død d. $\frac{12}{10}$ paa Frederiks Hospital, begravet d. $\frac{17}{10}$.
  - *Christoffer Andreas Romeicke*, af 1. Kompagni, født 1766 i Kjøbenhavn, død d. $\frac{15}{10}$ paa Frederiks Hospital, begravet d. $\frac{17}{10}$. Hof-Bundtmaermester.
  - *Andreas Wieck*, født 1783 i Kjøbenhavn, død d. $\frac{13}{10}$ i Lasarettet paa Fødselsstiftelsen, begravet d. $\frac{18}{10}$.
  - *Jens Christian Bjørselef*, født 1780, død d. $\frac{17}{9}$ paa Frederiks Hospital, begravet d. $\frac{23}{8}$.

---

¹⁾ Egl. i Tømmerpladsbatteriet, se Mangors Rapport.

- Jæger *Johan Gottfried Absel*, 2. Kompagni Nr. 41, født 1782 i Holsten, saaret d. $\frac{31}{8}$, død d. $\frac{4}{10}$ paa Frederiks Hospital, begravet d. $\frac{9}{10}$.
Kontorist hos Kjøbmand Carsten i Kjøbenhavn.
- *Poul Otto Arboe*, født 1783, død d. $\frac{9}{10}$ paa Frederiks Hospital, begravet d. $\frac{16}{10}$.
- *Johan Ludvig Dorrien*, født 1787, død d. $\frac{12}{10}$ paa Frederiks Hospital, begravet d. $\frac{16}{10}$.
- *R. W. Pingel*, født 1779, død d. $\frac{13}{10}$ paa Frederiks Hospital, begravet d. $\frac{23}{10}$.
- *Frederik Vilhelm Mathiessen*, saaret d. $\frac{5}{9}$, død samme Dag paa Frederiks Hospital, begravet d. $\frac{10}{9}$.
- *Jørgen Samsø Theilmann*.
- *Jonas Andreas Broager*, 2. Kompagni Nr. 3, født 1786 i Kjøbenhavn, død d. $\frac{27}{10}$ paa Frederiks Hospital. Copist ved Kjøbenhavns Toldkammer.
- *Bøhling*.

Desuden har formentlig den den 17. August faldne frivillige *Peter Høje*, muligvis ogsaa den den 19. August begravede *Johan Christian Naje* hørt til Kongens Livjægerkorps.

Disse 21 Navne angiver dog ikke det hele Tab af døde blandt Livjægerne, da — som alt tidligere antydet — en Del faldne blev begravede af Englænderne ved Blaagaard og i Clasens Have; men Navnene paa disse faldne kendes ikke.

B. Af Herregaardsskytterne:

- Niels Olsen*, født 1775, saaret d. $\frac{31}{8}$, død d. $\frac{11}{9}$ paa Frederiks Hospital, begravet d. $\frac{17}{9}$. Skytte paa Dempegaard.
- Lars Hansen*, født 1756, saaret d. $\frac{17}{8}$, død d. $\frac{23}{9}$ paa Frederiks Hospital, begravet $\frac{30}{9}$. Skovfoged ved Frederiksværk.
- Lund*, saaret d. $\frac{17}{8}$ og død samme Dag paa Frederiks Hospital, begravet d. $\frac{19}{8}$. Skytte paa Svenstrup.
- Christian Thorsøe*, død d. $\frac{18}{9}$ paa Frederiks Hospital, begravet d. $\frac{23}{9}$. Herregaardsskytte.
- Sophus Richardt*, indbragt dødskuft til Frederiks Hospital, begravet d. $\frac{30}{8}$. Herregaardsskytte.
- Anders Christensen*, død d. $\frac{5}{9}$ paa Frederiks Hospital, begravet d. $\frac{10}{9}$. Herregaardsskytte.
- Leonhard (Eckardt) Beck*, født 1773 paa Lolland, saaret d. $\frac{31}{8}$, død d. $\frac{6}{9}$ paa Frederiks Hospital, begravet d. $\frac{10}{9}$. Skytte paa Christianshøj i Kirkeværlose.

Engelbret Hansen, født 1750 i Norge, saaret d. $\frac{26}{8}$, død d. $\frac{7}{9}$ paa Frederiks Hospital, begravet d. $\frac{10}{9}$. Skytte paa Brocksø.
Hans Fjelsted, født 1753 paa Fyen, saaret d. $\frac{31}{8}$, død paa Frederiks Hospital d. $\frac{5}{9}$, begravet d. $\frac{19}{9}$. Skytte paa Rønnebæksholm.

Med Undtagelse af *Lund* fra Svenstrup, der blev begravet paa Garnisons Kirkegaard udenfor Østerport, blev ogsaa Herregaardsskytterne begravede inde ved Garnisons Kirke.

Antallet af døde Herregaardsskytter har uden Tvivl været betydelig større end de her anførte 9; men dels vides ingen Navne paa dem, der blev begravede af Englænderne, og dels kan adskillige af de paa Hospital døde være ført til Hjemmet for at jordes der.

Af saarede Livjægere kan nævnes:

Jæger *Niels Lund*, 2. Kompagni Nr. 64, født 1788 i Kjøbenhavn, saaret d. $\frac{21}{8}$. Kontorist hos Justitsraad Koefod.

— *Ferdinand Lochmann* af 1. Kompagni, født 1782 i Leipzig, saaret d. $\frac{21}{8}$. Købmand.

Endvidere følgende: Kommandersergent *R. Schmidt*, Overjægerne *Lund* og *Topp*, Jægerne *Maribo*, *Troyel*, *Mantzius*, *Wille*, *Holm*, *J. J. Drastrup*, *Vogelius*, *Bredenbeck*, *Hindrup*, *Sorensen*, *Bentfeldt*, *Berg*, *Tetzlaff* og *Kjellerup*.

Ialt havde Livjægerkorpset 57 saarede, saa at det samlede Tab bliver omkring ved 80 Mand eller omtrent en Fjerdedel af Styrken.

Af saarede Herregaardsskytter kan nævnes:

Rasmus Pedersen, født 1779, saaret d. $\frac{17}{8}$. Skytte paa Adclersborg.

Niels Jensen, saaret d. $\frac{17}{8}$. Skytte paa Frydendal.

Christian Machold, saaret d. $\frac{17}{8}$. Skovrider paa Holsteinborg.

Mogens Jakobsen, saaret d. $\frac{17}{8}$. Skytte paa Sæbygaard.

Gerhard Christian Radekopf, f. 1754 i Norge, saaret d. $\frac{17}{8}$. Skovrider ved Vemmetofte Kloster.

Hans Stensholt, født 1775 paa Fyen, saaret d. $\frac{17}{8}$. Skytte paa Espegaard.

Jens Hansen Bruun, født 1786, saaret d. $\frac{17}{8}$. Skytte paa Jægersborg.

Ulrik Jensen Bager, født 1763 i Holsten, saaret d. $\frac{17}{8}$. Skovfoged i 2. Kronborgske Skovdistrikt.

Anders Møller, født 1780 paa Fyen, saaret d. $17/8$. Skytte paa Benzonsdal.

Poul Christian Nissen, født 1757, saaret d. $17/8$. Skytte paa Gjorslev.

Jens Hansen, født 1769, saaret d. $10/8$. Skytte paa Juellingelund i Tryggevælde Amt.

Niels Ogebeem(?), født 1745, saaret d. $20/8$. Skytte paa Dyrehavegaard ved Korsør.

Niels Skolsner, født 1767, saaret d. $20/8$. Skytte paa Borrebye og Underofficer ved Det Ridende Jægerkorps.

Bendix Blaabeck, født 1774, saaret d. $22/8$. Skytte paa Rosendal.

Christen Jørgensen, født 1784, saaret d. $25/8$. Skytte paa Nordruplund.

Peter Schmidt Hoyer, født 1781 i Jylland, saaret d. $25/8$.

Johannes Hammer, født 1751, saaret d. $26/8$. Kromand i Aasminderød.

Ludvig Bruun, født 1773 paa Lolland, saaret d. $25/8$. Skytte paa Sparresholm.

Abraham Sortenstjerne, født 1749 i Odense, saaret d. $20/8$. Skytte paa Gyldenholm.

Jakob Tybring, født 1768, saaret d. $20/8$. Skovfoged i Sorø Amt.

Jens Mortensen, født 1766, saaret d. $26/8$. Skytte paa Giesegaard.

Poul Christian Nissen, født 1757, saaret d. $20/8$. Skytte paa Gjorslev.

Otto Jørgen Andresen, født 1785 i Holsten, saaret d. $20/8$. Forstkandidat og Underofficer ved Det Ridende Jægerkorps.

Jørgen Hansen, født 1785, saaret d. $26/8$. Skytte paa Gavnø.

Lars Pedersen, født 1753 paa Langeland, saaret d. $28/8$. Skovfoged ved Jægersborg Dyrehave.

Ferdinand Reinhard, født 1767, saaret d. $31/8$. Skovfoged i 2. Kronborgske Skovdistrikt.

Johan Erhard, født 1782, saaret d. $31/8$. Skytte i Kronborg Amt.

Herregaardsskytterne, hvis Antal fra Begyndelsen var 118, har altsaa haft et Tab af mindst 36 døde og saarede eller omtrent hver *tredie Mand*, saa at Livjægerne ikke har behøvet at skamme sig ved disse Vaabenbrødre.

BILAG.

Retskrivningen og Tegnsætningen er gennemgaaende moderniseret: dog er enkelte særlig karakteristiske Skrivemaader bibeholdte.

Nr. 1.

(Beretning fra Major v. Holstein om Fremrykningen til Dyrehaven den 16. August 1807.)

Rapport.

Lørdagen den 15. Aug. 1807 om Aftenen Kl. 7 lod den Kommanderende General, *Peymann*, mig kalde og gav mig Ordre at samle Kongens Livjægerkorps om Natten Kl. 1 for i Forening med det Sjællandske Rytterregiment, Exercerskolen af Husarregimentet, Godsskytterne samt 2 Batterier at marchere til Jægersborg Dyrehave og at besætte de forskellige Overgange over Aaen imellem Strandmøllen og Fileværket.

Den 16. August om Morgenen Kl. 2 afmarchertes fra Kastlethet til Østerbro, hvor Kavalleriet stod. Her erholdt jeg Underretning af Herr Generalmajor von *Bielefeldt*, at Oberstlieutenant *von Bassewitz* havde Kommando over det hele, som befalede at lade Rifferne.

Paa dette Sted blev Kolonnen staaende til Klokken henimod 4. da alt satte sig i Marche ad Østerallee, forbi Salpeterværket og ind paa Østerfælled i følgende Orden: Kavalleriet, Kongens Livjægerkorps og de to Batterier. Fra Østerfælled videre forbi Store Vibenshus til Lundehuset, hvor atter gjordes Holdt til Klokken henimod 7. Efterat Herr Oberstlieutenant *von Bassewitz* havde faaet Underretning om, at Fjenden var landet ved Vedbæk, detachertes jeg med Kongens Livjægerkorps og en Underofficer med 8 Ryttere ad Ordrupvejen til Dyrehaven. Ved Alleen, som fører fra Charlottenlund til Jægersborg, detachertes

Kapitain *Jensen* med Korpsets Reserve, bestaaende af 1 Lieutenant, 4 Overjægere og 92 Mand, med Ordre at patrouillere og besætte Ermelunds Skov til Fortunen.

Med Korpset marchertes igennem Ordrup til Indgangen ved Christiansholm, hvor jeg gjorde Holdt og udsendte en Kæde af Patrouiller, som skulde strække sig fra Strandvejen indtil Fortunen. Kæden avancerede op til Aaen uden at forefinde noget fjendtligt.

Efter at have faaet Underretning herom satte jeg mig i Marche for at besætte de befalede Overgange, da jeg erholdt Ordre fra Herr Oberstlieutenant *von Bassewitz* at gaa tilbage til Ordrup. Jeg lod nu Patrouillerne kalde tilbage og sendte Ordre til Kapitain *Jensen* at gaa til Charlottenlunds Skov for med Reserven at besætte denne. Straks udenfor Ordrup kom Kapitain *Hummel* med 4 Kanoner samt en Officer med en Trup Ryttere, som havde Ordre til at melde sig hos mig, og fik jeg samme Tid Ordre fra Herr Oberstlieutenant *von Bassewitz* at besætte Indgangen ved Christiansholm. Kapitain *Hummel* placerede 2 Kanoner imod Indgangen til Christiansholm og 2 opad Vejen til Emiliekilde. Lieutenant *Buntzen* sendtes med 2 Truppe Livjægere ind i Dyrehaven og patrouillerede samme igen indtil Eremitagen. En Korporal med 4 Ryttere lod jeg bestandig patrouillere ad Strandvejen.

Omtrent Klokkeren 2 fik jeg Ordre fra Herr Oberstlieutenant *von Bassewitz* at gaa tilbage til Østerbro, hvorefter jeg samlede alt og efterfulgte den givne Befaling. Ved min Ankomst paa Østerbro Klokkeren 4 slet, fik jeg Ordre til at marchere ind i Byen.

De Efterretninger, som af forskellige Landfolk indhentedes, lode, at Fjenden havde begyndt sin Landgang ved Vedbæk Klokkeren 3^{1/2}, som endnu vedvarede. Styrken, som angaves, var meget forskellig — fra 4000 til 16000 Mand. Et Bud fra Skovløberhuset ved Klampenborg meldte, at den fjendtlige General havde udstedt en Proclamation til Sjællands Indvaanere, som efter megen Efterspørgsel af Kapitain *Trouier* blev fratagen en Mand fra Vedbæk, og som straks tilstilledes Oberstlieutenant *von Bassewitz*.

Uagtet Korpset, som var udkommanderet uden Tornystre og allsaa uden al Provision, næsten slet intet nød, desuden ved den overordentlig stærke Hede meget blev faligeret paa denne Marche, viste samme en ufortroden Standhaftighed og Lyst til at gaa Fjenden i Møde, hvilket jeg skylder samme at anmærke.

Underdanig

F. HOLSTEIN.

Nr. 2.

(Beretning fra Major v. Holstein om Fægningen ved Lille Vibenshus den 17. August 1807.)

Rapport.

Mandagen den 17. August om Formiddagen Kl. 7 erholdt Korpset Ordre til at rykke ud og besætte Haugen bag Castellet samt Blegdammene imellem Nørre- og Østerport. Jeg lod til den Ende 1. Kompagni gaa igennem Castellet og 2. Kompagni ud af Østerport. Efterat have rekognosceret Terrainget blev Korpset paa følgende Maade udsat: højre Fløj besatte Gamle Kalkbrænderi og blev lagt i Kæde langs med Grøften imod Slagtermarken, en Trup i Salpeterværket for Østerbro og venstre Fløj i Grøften langs Blegdammen imod Nørrefæled.

Da alt saaledes var posteret, lod jeg det melde til den Kommanderende General, som var dermed tilfreds. Jeg udsendte Kapitain *Tronier* med 4 Ryttere for at rekognoscere imod Lygten og Ladegaarden¹⁾, som bragte den Efterretning, at disse Punkter var ubesatte, ligesom ogsaa Assistens Kirkegaard og Kapitain *Toxverds* Hauge samt de yderste Punkter imod den almindelige Fæled. Generalen sendte mig 4 Kanoner under Kapitain *Hummel* til Forstærkning samt Skytterne under Kammerherre *von Krogh* og en Eskadron Sjællandske Ryttere. 2 Kanoner blev placerede i Østerallee og 2 paa Strandvejen, hvor Vejen løber ned til Kalkbrænderiet. — Skytterne besatte Salpeterværket, og den Trup Livjægere, som var posteret der, blev

---

¹⁾ Paa Kortet benævnt St. Hans Hospital.

lagt paa Hjørnet i Nøjsomheds Hauge imod Strandvejen og Slagtermarken. Kavalleriet stod paa Norrefællede. —

Fjenden havde besat Lille og Store Vibenshus samt Bryggernes Vangehus samt Kildevæld og Svanemøllen, hvor ogsaa saas Kavalleri. Saavel fra Bryggernes Vangehus som fra Lille Vibenshuses Vinduer blev enhver af vore Bevægelser observerede af engelske Officerer med Kikkerter, hvilket anledigede mig til at forespørge hos den Kommanderende General, om jeg turde beskyde disse Huse, og erholdt til Svar, at jeg maatte beskyde Fjenden paa hvad Maade, jeg bedst kunde. Jeg gav derfor Kapitain *Hummel* Ordre at rykke ind paa Østerfællede med 2 Kanoner for at beskyde Bryggernes Vangehus, hvilket han da straks nærmede sig paa Kardæskskuds Distance og beskød samme som ogsaa det fjendtlige Jæger-Infanteri, der stod bag samme. Dette blev besvaret ved en heftig Riffelild. Lieutenant *Mangor* med en Trup Livjægere blev beordret at dække disse Kanoner tillige med en Trup Kavalleri. Fjenden forlod ved det første Skud Husene og flygtede ud af Vinduerne. Kapitain *Tronier* nærmede sig paa Ordre Grøften forat tage Fjendens Linie i Ojesyn og meldte, at samme laa i Haven i Bryggervangen og vare omtrent et Regiment.

Da en Adjutant meldte mig fra den Kommanderende General, at Major *Kreber* var i Anmarche med en Bataillon, og all, hvad som stod under min Kommando, ønskede at rykke frem imod Fjenden, saa gav jeg Ordre til at avancere, efter at have beordret Kapitain *Hummel* at gaa med en Kanon langs med Stranden paa højre Fløj af Kæden, hvor han fik 16 Mand til Bedækning, og at sende sin anden Kanon til Østerallee. Alt rykkede frem i 2den Marche¹⁾ med megen Raskhed og under en bestandig Riffelild fra Fjendens Side, som dog nødtes til at forlade Grøften ved vores hurtige Fremtrængen.

Da den Kæde, som rykkede frem paa Østerfællede, bestaaende af Lieutenant *Mangor* med en Trup Livjægere samt Godsskytterne, havde indtaget Grøften mellem Store og Lille Vibenshus, retirerede Fjenden endnu mere og blev forfulgt af Lieutenant *Mangor* over Grøften ind i en Havreager i Brygger-

---

¹⁾ Om Belydningen heraf se foran i Teksten.

vangen, hvor straks Lieutenant *Mangor* indenfor Grøften med sine Jægere indtog Fjendens Position. Efterat Kapitain *Jensen* havde fordreven Fjenden fra Grøften, som gaar fra Lille Vibenshus ned til Søen, lod han en Trup forblive i denne Grøft for at dække sig mod de fjendtlige i Svanemøllen. Med Resten af sit Kommando svingede han til venstre ind paa Strandvejen, hvorved Fjenden blev tourneret i hans [sin] venstre Flanke.

Major *Kreber* var imidlertid fremrykket paa Bryggervangen til Lille Vibenshus og havde detacheret sine Jægere [til] venstre af Godsskytterne, og 2det Kompagni Livjægere var placerede paa venstre Fløj af Major *Krebers* Bataillon. Fjenden rykkede imidlertid frem med Artilleri fra Store Vibenshus og nødte venstre Fløj samt Kavalleriet paa Nørrefælled at trække sig tilbage, og da Fjenden truede at beskyde vores venstre Flanke, saa trak efter Ordre all sig tilbage og indtog vores første Position og toge siden en Stilling længere tilbage for ikke at udsætte Kæden, som kun var bedækket med svage Grofter, for at blive beskydt af de fjendtlige Kanoner. Dog blev Kapitain *Jensen* med 30 Livjægere som Arrieregarde i Haverne for at observere, og da Fjendens Artilleri gik tilbage, rykkede Korpset igen frem, indtog den første Stilling og forblev der til Klokkeren 11 om Aftenen, da vi af en Bataillon Norske Livregiment under Oberst *Becks* Kommando blev afløste.

Ved denne Affære havde Korpset 1 død og 4 saarede. At Fjendens Tab har været ulige større er højst sandsynligt, da han saavel af Artilleriet med Kardæsker som af vores Riffelild baade i Flanke og Front uden at være debanderet¹⁾ blev beskydt mere end to Timer.

Det udmærkede Mod, Kongens Livjægerkorps denne Dag viste, da det var første Dag, de havde haft Lejlighed at se en Fjende under Øjne, vil enhver, som var nærværende, ikke kunne afstride dem. Ligeledes kan jeg ikke undlade at anmærke det Mod og [den] Konduite, som saavel Kapitain *Hummel* med Artilleriet og Kammerherre *von Krogh* med Godsskytterne udviste.

Underdanig

F. HOLSTEIN.

¹⁾ D. v. s. uden at være i spredt Orden.

Nr. 3.

(Beretning fra Major v. Holstein af 23. August 1807 om Fægtningen den 20. mellem Vibenshus og Svanemøllen.)

Rapport.

Med det mig af Deres Højvelbaarenhed anbefroede Detachment, bestemt at dække den venstre Flanke, marcherede jeg over [Store] Vibenshus i følgende Orden: en Underofficer af Garden til Hest med 6 Mand forud, som udsendte Blinkere mod [Store] Vibenshus; Kapitain *Jensen* med en Trup Jægere til højre over Østerfælled, som udsendte Patrouiller for at undersøge Grøften mellem Store og Lille Vibenshus; paa Stendammen af Østeralleen en Trup Jægere, 4 Kanoner, Livjægerkorpset, en Eskadron af Garden til Hest og de ridende Jægere; bag samme fulgte de 2 Kanoner, som stod i Østerallee, og som jeg ikke troede, henhørte til min (mit) Kommando.

Da jeg af Fortruppen og siden af Patrouillen erholdt Melding, at saavel [Store] Vibenshus som Grøften og Bryggernes Vangelus ikke var besat af Fjenden, befalede jeg Lieutenant *Beck* med 2 Kanoner at blive staaende paa Kongevejen imellem Store Vibenshus og Vognmændenes Vangelus og gav ham, foruden en Trop Livjægere, det ridende Jægerkorps til Bedækning under Kammerherre *von Krogh*. Dette Korps skulde holde det Batteri, som Fjenden havde ved Vangeluset, i Respekt og observere, at Fjenden ikke fra denne Side gik mig i Flanken. En Eskadron af Garden til Hest befalede jeg at blive staaende bag Vibenshus og udsende Patrouiller imod Falkoneralleen, da jeg frygtede, at Fjenden fra denne Side kunde komme os i Ryggen, eftersom jeg intet bemærkede til Landeværnet, der havde Ordre at dække os fra denne Side.

Med de 4 Kanoner under Kapitain *Hummel* og Livjægerkorpset gik jeg, efter at have passeret Store Vibenshus, til højre og avancerede i en skraa Linie i Kæde op imod Svanemøllen og kom samme omtrent paa 7 à 800 Alen nær, da Kanonaden fra højre begyndte, til hvilken Tid Kapitain *Hummel* ogsaa lod fyre fra vores Side.

Den hæftige Taage og Røgen forvoldte, at man næsten

intet kunde se. De fjendtlige Kanoner, som stod ved Vangehuset, var 6- eller 8-Pundiger og i det mindste 4 i Tallet. Dette gjorde, at vore 3-Pundiger, som var satte imod dem, maatte trække sig noget tilbage, hvorved dette Batteri fik Lejlighed at rette sig imod min venstre Floj — dog formedelst den lange Distance uden Virkning. Ilden fra Fjendens andet Batteri ved Svanemollen var meget levende, dog ligeledes uden Virkning, da saavel Kugler, Kardæsker som Granater gik over min Kæde. En mat Kardæskkugle traf en Livjæger, som vel faldt til Jorden, men stod efter nogle Minutters Forløb op igen¹⁾. En Kardæskkugle strejfede og borttog et Stykke af en Jægers Casket uden at gøre ham Skade.

Denne hele Attake, som omtrent varede 1 $\frac{1}{2}$ Time, har givet mig den fuldkommenste Overbevisning om, at det mest levende Mod besjæler enhver saavel i det Korps, jeg kommanderer, som dem, der i denne Attake har staaet i Forbindelse med mig. Efter Deres Højvelbaarenheds Ordre trak vi os tilbage i den bedste Orden over Østerfælled til det saakaldede Salpeterværk og siden efter Befaling til Byen.

S. T. Herr Oberstlieutenant Voigt.

Nr. 4.

(Beretning fra Major v. Holstein om Udfaldet til Assistens Kirkegaard den 25. August 1807.)

Rapport

over Bevægelserne af det Korps, som under min Kommando gjorde Udfald af Nørreport Tirsdagen den 25. Aug. 1807.

Udmarchen skete i følgende Orden: Kongens Livjægerkorps,

---

¹⁾ Om ham berettedes i et af Datidens Blade, hvorledes han, efter at have ligget og sundet sig lidt og mærket, at han ingen væsentlig Skade havde taget, skyndsomst rejste sig og derpaa under jublende Hurraraab for Danmark og for sit Korps og svingende sin Hat styrtede afsted fremad for at indhente sine Kammerater.

de ridende Jægere, Garden til Fods' Jægere og Jægerkompagnierne af Danske og Norske Livregiment.

Ad Farimagsvejen imellem Nørre- og Vesterport detachertes 2 Lieutenanter af Kongens Livjægerkorps med 4 Overjægere og 48 Jægere, det ridende Jægerkorps, som sad af og koblede deres Heste paa Farimagsvejen, Garden til Fods' Jægere og Jægerkompagniet af Danske Livregiment. Disse gav jeg følgende Instruktion: at saasnart dette Detachment havde patrouilleret Ladegaarden, og hvis de der forefandt noget fjendtligt, at tilbage drive samme, skulde Kapitain *Walther*¹⁾ med sit Kompagni og Jægerne til Fods besætte Grøfterne paa venstre Haand af Ladegaarden for fra den Side at iagttage Fjenden og tillige dække den venstre Flanke. Detachmentet af Livjægerne samt de ridende Jægere skulde, naar de havde passeret Ladegaarden, trække dem (sig) over Broen ind i Blaagaards Have for at sætte sig i Forbindelse med Resten af det under min Kommando værende Korps, der marcherede over Dæmningen imellem Peblinge- og Sortedamssø. Tillige havde dette Detachment Ordre at iagttage Vejen, som gaar forbi Rolighed til Falkoneralleen.

Da den øvrige Del af Korpsen var passeret Peblinge Søen, detachertes Kapitain *Jensen* med 1 Lieutenant, 6 Overjægere og 56 Jægere for at besætte Ravnsborg Have og at lade denne saavel som de øvrige Haver og Huse imellem Blegdammen og Blaagaard patrouillere samt derpaa at rykke frem til Vejen imellem Blaagaard og Nørrefællede. — Resten af Kongens Livjægerkorps under Kapitain *Stibolt* formerede Kæden til venstre i Blaagaards Have og udsendte Patrouiller til Blaagaard og de derved liggende Haver. — Kapitain *Zepelin* med sit Kompagni Norske Livregiments Jægere lod jeg formere en Kæde paa begge Sider af Vejen foran Søerne med Ordre at dække Retiraden samt, hvis fornødent gjordes, at sende Soutien til de Punkter, hvor det behøvedes. — Reserven eller de mindre øvede Livjægere, bestaaende af 80 Jægere, blev med 4 Overjægere under Lieutenant *v. Hemmerts* Kommando sat paa Farimagsvejen mellem Nørre- og Øster Port.

Da alt havde indtaget den befalede Stilling, rykkede Patrouillerne frem, som overalt stødte paa Fjenden. — Til at for-

¹⁾ Af Danske Livregiment.

stærke Kapitain *Jensen* detachertes Lieutenant *Mangor* med 3 Overjægere og 32 Jægere fra Blaagaards Have, og nu befaledes hele Linien at rykke frem, som straks paa alle Punkter blev engageret af Fjenden. — Højre Fløj under Kapitain *Jensen* drev Fjenden tilbage over Jødernes Kirkegaard og besatte samme. Centrummet under Kapitain *Stibolt* drev Fjenden ud af Blaagaards Have til imod Assistens Kirkegaarden, men kunde formedelst de foran liggende Haver, der var indhegnede med Plankeværker, hvorigennem Fjenden havde gjort Skydehuller, og Fjendens der overlegne Ild umulig trænge længere frem.

Detachmentet fra Ladegaarden avancerede i Linie med den øvrige Kæde, men stødte ligeledes paa Haverne, der var indhegnede med Plankeværker, der ogsaa var forsete med Skydehuller, igennem hvilke Fjenden med overlegen Ild afholdt dem fra at trænge længere frem, saa meget mere som de 2 Kanoner, der stod paa Ladegaardsvejen, og som avancerede med Linien, af Mangel paa Ammunition maatte trække sig tilbage, hvorved Fjenden fik Lejlighed at rette sine Kanoner imod denne Fløj.

Da der nu fra alle Punkter rykkede fjendtlige Kolonner frem, som bestod af Infanteri og Artilleri, og mig fra højre Fløj blev indberettet, at et Korps af 3 til 400 Mand fjendtlige truede at omgaa min højre Flanke, gav jeg Befaling til hele Kæden at trække sig langsomt tilbage, hvilket skete i største Orden, til Nørre Bro ved Farimagsvæjen.

De to Kanoner under Lieutenant *Rothe*, som var posterede ved Peblinge Søen, har med megen Virkning souteneret vores Attake, og Kapitain *Zepelin* af Norske Livregiment har med megen Konduite souteneret de Punkter, som var mest udsatte. Jeg tør med Frimodighed anbefale disse Tropper, som jeg ved denne Lejlighed har haft den Ære at kommandere, da de i alle Tilfælde har udvist Mod og Konduite. —

Vores Tab bestaar af den brave Premierlieutenant *Bruun* af Kongens Livjægerkorps og desforuden af 7 døde og 30 saarede.

Kjøbenhavn den 25. August 1807.

Underdanig

F. HOLSTEIN.

Nr. 5.

(Beretning fra Major v. Holstein om Udfaldet til Classens Have den 26. August 1807.)

Underdan. **Rapport**

over den Attake, som blev foretaget imod Clasens Hauge Onsdagen d. 26de August.

Efterat samtlige Jægere var opmarcherede i en Linie i den yderste Enveloppe ved Citadellet, udsendtes fra alle Punkter saavel imod Clasens som de øvrige Hauger Patrouiller, hvilke straks stødte paa Fjenden. Jeg lod derpaa det hele rykke frem i 2de Kæder, og lykkedes det mig paa højre Floj at trænge Fjenden tilbage; men da Livregimenternes Jægere formedelst de mange Huse og Plankeværkerne, som omgav Haverne imod Østerbro, hvilke var stærkt besatte af Fjenden, umulig kunde trænge frem, da de stod paa et aabent Terrain og Fjenden ganske dækket, nødsagedes jeg at trække det hele tilbage og tage min første Stilling, hvor jeg forblev, indtil jeg fik Befaling at rykke ind.

Vores Tab bestaar af 1 død og 14 saarede.

Nr. 6.

(Beretning fra Løjtnant Mangor om Ekspeditionen til Tømmerpladserne den 5. September 1807.)

Efterat jeg var ankommen herud¹⁾ med 2 Overjægere og 38 Livjægere fik jeg Ordre Klokken 2 at rykke ud paa den afbrændte Tømmerplads for i Forening med et Kommando af 100 Mand Landeværn under Herr Lieutenant *Silberloh* at dække nogle Vogne, som efter Herr Oberstlieutenant *Becks*²⁾ Befaling skulde hente de Dagen forhen forladte, fornaglede Kanoner paa det afbrændte Batteri.

---

¹⁾ Til Rysenstens Lynette.

²⁾ Af Artilleriet.

Jeg rykkede forrest ud og havde Landeværnet bag ved mig. Lige ud for os havde vi et engelsk Batteri paa 3 Kanoner, og i Grøfterne mellem Vesterbro og Tømmerpladsen havde man samme Dag set Bergskotter, imod hvilke vi egentlig skulde bruges.

Jeg placerede mit Mandskab langs med Graven imod Vesterbro, men der blev aldeles intet bemærket fra den Kant. Ved det første Kanonskud, som ingen traf, fra Fjendens Batteri løb Landeværnet rent bort; nogle af dem, som var afgiven til at læsse paa Vognene, undløb ogsaa; saa mange af dem, som jeg med Sablen kunde bringe tilbage, fik jeg til at vende om igen. Kuskene med de herlige Heste red ogsaa bort. Jeg sendte [Bud] til Kapilain *Lassen* og klagede over Landeværnet. Han lod mig sige, at Landeværnet var det ej muligt at drive ud igen, men han sendte mig derfor et Kommando Marinere.

En fjendtlig Kugle dræbte mig to Mand nemlig *C. Adolph* og *Hau*, skød begge Benene af 2 andre nemlig *Mathiesen* og *Drastrup*; desuden strejfede [den] *Ring* i Benene og *Rothe* i Siden, men begge ubetydelig. Jeg beordrede det fornødne Mandskab til at bære dem ind. Noget efter slog atter en Kugle [ned] tvende Steder mellem mine Roder, saa Jorden stod i Vejret derved, dog uden at saare nogen.

Herr Lieutenant *Silberloh*, som havde Overkommando, havde begivet sig bort. Jeg sendte altsaa en Overjæger til Herr Kapilain *Lassen* for at forespørge, om vi, da der var intet fjendtligt uden Kanonerne — hvorimod vi intet kunde udrette — alligevel skulde blive der. I denne Tid var reddet og indbragt 2 fornaglede Kanoner. Som den tredie blev læsset paa Vognen, kom en fjendtlig Kugle, som sønderslog Vognen og tog Hovedet af en af Mandskabet, som læssede paa Vognen. Herr Lieutenant *Hammer* af Landeværnets Artilleri, som forestod Transporten, hvorved han viste sig meget rask, erklærede nu, at da han ingen flere Vogne havde, maatte han rykke ind, da jeg i det samme ogsaa fik Ordre til at rykke ind.

Jeg skylder mit Mandskab at erklære, at uagtet de fjendtlige Kugler oftere traf tæt omkring dem, saa gjorde ingen af dem Mine til at røre sig, end ikke naar de slog [ned] midt imellem dem. Kanonbaadene, som underholdt en heftig Ild paa

Fjendens Batteri, gjorde os særdeles god Nytte og fortjener efter Sædvane at nævnes med Berømmelse.

Ryssensteen Kjøkkenkurv d. 5. September 1807.
Eftermiddag.

MANGOR.
Lieutenant ved Kongens Liv Jæger Corps.

